

**KANSALLISARKISTON TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2022**

Sisällysluettelo

	Sivu
TOIMINTAKERTOMUS.....	4
1 JOHDON KATSAUS	4
2 TULOKSELLISUUS.....	5
3 VAIKUTTAVUUS.....	6
3.1. Toiminnan vaikuttavuus	6
3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	7
4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS.....	7
4.1. Toiminnan tuottavuus	7
4.2. Toiminnan taloudellisuus.....	8
4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	8
4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	9
5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA.....	10
5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	10
6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN.....	22
7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	25
7.1. Rahoituksen rakenne.....	25
7.2. Talousarvion toteutuminen.....	26
7.3. Tuotto- ja kululaskelma	27
7.4. Tase	29
8 SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	30
9 ARVIOINTIEN TULOKSET.....	31
10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	31
10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvedot.....	31
10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvedot	31
KANSALLISARKISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA.....	32
KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA.....	33
KANSALLISARKISTON TASE	34
LIITETIEDOT	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta	35
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettotuetut tulot ja menot	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat	36
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely.....	37
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset.....	37
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot	37
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut	37
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat.....	37
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	37
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat.....	37
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut...38	38
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat.....	38
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat.....	38
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset.....	38
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio.....	38

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.....	38
Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista.....	39
TOIMINTAKERTOMUSTA TÄYDENTÄVÄT LIITTEET	40
Toimintakertomuksen liite 1: Tulostittarit ja niiden toteutuminen	40
Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut.....	41
ALLEKIRJOITUKSET.....	42

Kuvaluettelo

Kuva 1: Seulontaesitysten ja -päätösten määrien kehittyminen vuosina 2018–2021.....	10
Kuva 2: Massadigitoidun aineiston määrä (hm)	12
Kuva 3: Massadigitoinnin talletiedostot (kpl).....	12
Kuva 4: Massadigitoidun aineiston määrä (Tt).....	12
Kuva 5: Takautuva digitointi 2021–2022.....	14
Kuva 6: Maksullinen palvelutoiminta (€).....	15
Kuva 7: Astian käyntien kehittyminen vuosina 2020–2022	15
Kuva 8: Kaikkien tutkimustietokantojen ja Arkistojen Portin käyntien kehittyminen vuosina 2019–2022	16
Kuva 9: Toimintamenojen ja siirtyvän erän kehitys vuosina 2020–2022	27
Kuva 10: Toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2020–2022.....	27
Kuva 11: Toiminnan kulujen kehitys 2020–2022.....	28
Kuva 12: Toiminnan kulujen jakauma 2022.....	29

Taulukkuuettelo

Taulukko 1: Toiminnan tuottavuus -mittarit	7
Taulukko 2: Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2020–2022.....	9
Taulukko 3: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosina 2020–2022.....	10
Taulukko 4: Myönnettyt valtionavustukset 2022	18
Taulukko 5: Henkilöstötilinpäätöksen tunnusluvut	24
Taulukko 6; Kansallisarkiston rahoituksen rakenne 2022.....	26
Taulukko 7; Toiminnan kulut vuosina 2021–2022 ja niiden muutos.....	28

TOIMINTAKERTOMUS

1 JOHDON KATSAUS

Kansallisarkisto edistää toiminnallaan julkisen hallinnon digitalisaatiota, digitaalista arkistointia ja digitalisoituvaa tutkimusprosessia. Nämä tavoitteet kiinnittyvät julkisen hallinnon strategian jalkauttamiseen, automaattisen päätöksenteon tietotarpeisiin, alueellistamistoimenpiteisiin sekä muuttuvaan tutkimukseen. Kansallisarkiston johtaminen perustuu maaliskuussa 2020 vahvistettuun strategiaan, joka ulottuu vuoteen 2025. Strategiaa päivitetään syksyllä 2023. Kansallisarkiston toimintaa tukee opetus- ja kulttuuriministeriön asettama neuvottelukunta, joka kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Yli 90 prosenttia Kansallisarkiston asiakkaista käyttää ainoastaan verkkopalveluita. Fyysiset asiakaskäynnit ovat vähentyneet kahdenkymmenen viime vuoden aikana yli 80 prosenttia. Strategiakauden loppuun mennessä verkkopalveluita käyttävien asiakkaiden osuus nousee lähes 100 prosenttiin. Tähän vaikuttaa muun muassa se, että näyttö- ja käyttörajoitettujen aineistojen verkkokäyttö tulee mahdolliseksi sekä se, että takautuvaa digitointia vahvistetaan digitointistrategiassa määritellyin toimenpitein. Kansallisarkiston digitointistrategia valmistuu alkuvuodesta 2023 ja se ulottuu vuoteen 2030.

Massadigitoinnin toinen tuotantokeskus aloitti toimintansa keväällä 2021 Mikkelissä. Siihen asti massadigitointia oli tehty vain Helsingissä. Massadigitointiprosessia kehitetään jatkuvasti ja vuonna 2023 ryhdytään hävittämään digitoituja analogisia aineistoja edellisvuonna määritellyn prosessin mukaisesti. Digitointinopeus kasvaa koko ajan. Tämänhetkisellä rahoituksella pystytään digitoimaan noin 1 900 hyllymetriä asiakirjoja vuodessa.

Tutkijoiden kiinnostus massadigitoinnin tiekartalla oleviin aineistoihin on kasvanut. Parhailtaan on käynnissä kaksi projektia digitaalisten aineistojen laadun ja käytettävyyden kehittämiseen. Toista projektia rahoittaa Suomen Akatemia ja toista Etelä-Savon maakuntaliitto. Kansallisarkisto etsii opetus- ja kulttuuriministeriön tuella rahoitusratkaisuja massadigitoinnin tuotannon laajentamiseksi, jotta säästöt ja hyödyt voidaan saavuttaa. Massadigitointi tarvitsee myös jatkuvan kehysrahoituksen vuodesta 2024 alkaen. Massadigitoinnin keskitetty rahoitus hyödyttää koko valtionhallintoa ja mahdollistaa toiminnan pitkäjänteisen kehittämisen.

Kansallisarkisto ottaa valtionhallinnosta vastaan ainoastaan digitaalista aineistoa. Sähköisen arkistoinnin palvelu mahdollistaa alkujaan digitaalisen aineiston systemaattisen vastaanoton. Keväällä 2022 luovuttiin vanhentuneesta Digitaaliarkistosta. Uudistettu tietopalvelujärjestelmä Astia otettiin käyttöön alkuvuodesta 2022.

Kansallisarkisto on osallistunut aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön johtamaan arkistolainsäädännön kokonaisuudistukseen. Uuden arkistolain keskeisenä tavoitteena on mahdollistaa Kansallisarkiston digitaalisten palveluiden käyttö koko julkiseen hallintoon. Sähköisen arkistoinnin palvelun laajentaminen koko julkisen hallinnon käyttöön on opetus- ja kulttuuriministeriön keskeisin digihanke, jota rahoitetaan vuosina 2023–2025 tuottavuusrahoituksella.

Kansallisarkiston toiminnalle on ominaista arkistoitavan aineiston määrän ja siihen kohdistuvan kysynnän jatkuva kasvu. Sähköinen vastaanotto ja digitointi edistävät arkistoidun tiedon

monipuolista käyttöä ja parantavat toiminnan kustannustehokkuutta. Tavoitteena on myös lisätä digitointi- ja arkistopalveluiden myyntiä. Sitä tukee kaikissa toimipaikoissa tehtävä digitointi.

Vuoden 2022 lopussa valmistunut toimitilastrategia tähtää toimitilojen määrän supistamiseen viimeistään vuodesta 2027 alkaen, mikäli yhteinen rakennussuunnitelma Kansalliskirjaston kanssa etenee. Palvelut ja analogisen aineiston säilyttäminen on tarkoituksenmukaista erottaa toisistaan.

Kiinteistökustannukset ovat 40 prosenttia Kansallisarkiston saamasta budjettirahoituksesta. Osuus on kasvussa. Nykyisen tilanteen jatkuminen ja kiinteistökustannusten nousu ovat Kansallisarkistolle toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävämpiä.

Kansallisarkiston menojen ja tulojen tasapainottaminen edellytti vuonna 2022 taloudellisia sopeuttamistoimia. Kulurakenteen vuoksi nämä toimet kohdistuivat henkilöstöön. Samalla toteutettiin toiminnallisia muutoksia karsimalla tehtäviä ja siirtämällä henkilöstöä digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja takautuvan digitoinnin vauhdittamiseen strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Muutoksilla edistetään henkilöstön osaamista ja kehitetään johtamista. Uusi organisaatorakenne vahvistettiin loppuvuodesta.

Organisaatiomuutoksessa hyödynnettiin keväällä 2022 toteutettujen kehityskarttatyöpajojen tuloksia. Kehityskarttatyöpajoihin osallistui koko henkilöstö. Kansallisarkiston johtaminen perustuu valmentavan työskentelemisen, työhyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistämiseen. Päätöksenteko nojautuu entistä enemmän dataan ja tietoon.

Kansallisarkistossa käytiin tuotannollisista ja taloudellisista syistä YT-neuvottelut loka-marraskuussa 2022. YT-neuvottelut koskivat koko henkilöstöä ja niistä johtuneet toimenpiteet kohdistuivat 29 henkilöön. Neuvottelut johtivat kahdentoista henkilön irtisanomiseen. Kahdeksan henkilöä irtisanoutui itse. Loput toimenpiteiden kohteina olleista eläköityi, siirtyi toisen työnantajan palvelukseen tai Kansallisarkistossa toisiin tehtäviin.

Kansallisarkisto on uudistanut myös turvallisuusorganisaationsa ja varautumistaan. Henkilöstö on saanut valmius-, tietosuojaja- ja tietoturvakoulutusta.

Kansallisarkisto on osallistunut opetus- ja kulttuuriministeriön johtamaan konserniselvityshankkeeseen.

Syyskuussa 2022 Kansallisarkistossa oli 168 vakituista ja 88 määräaikaista työntekijää.

2 TULOKSELLISUUS

Tuloksellisesti vuosi 2022 oli YT-prosessista huolimatta hyvä. Toimintakertomuksen liitteessä 1 esitetään Kansallisarkiston tulostavoitteiden ja suoritteiden toteumatiedot.

Kansallisarkiston keskeinen tehtävä on edistää julkishallinnon digitalisaatiota. Kansallisarkiston vuoteen 2025 ulottuva strategia ja seurantapolitiikka korostavat voimakkaasti digitaalista arkistointia. Vuodesta 2021 alkaen valtionhallinnosta on otettu vastaan ainoastaan digitaalista

aineistoa. Uuden arkistolain valmistelu on käynnissä ja sen keskeisinä tavoitteina on laajentaa Kansallisarkiston digitaaliset palvelut koko julkishallintoon sekä lisätä aineistojen verkkokäyttöä.

Massadigitointi on edennyt odotetusti ja takautuva digitointi on laajennettu kaikkiin toimipaikkoihin Saamelaisarkistoa lukuun ottamatta.

Aineistojen saatavuutta edistävien digitaalisten palveluiden käyttö sekä kasvoi että laski vuoteen 2021 verrattuna. Astia-palvelun käyttö kasvoi 361 prosenttia, kun taas tutkimustietokantojen käyttäjämäärä laski 18 prosenttia ja Arkistojen Portin käyttäjämäärä 14 prosenttia. Tutkimustietokantojen käytön väheneminen selittyy pitkälti vanhentuneiden sotahistoriallisten tietokantojen alasajolla. Esimerkiksi Tuomiokirjahaun kävijämäärä lisääntyi kolmanneksella. Huh-tikuussa julkaistu Karjala-tietokanta on ollut myös hyvin käytetty. Käyttäjämäärien kehitystä seurataan ja analysoidaan entistä tarkemmin.

Tietopyynnöissä sähköisen asioinnin osuus oli jo 79,7 prosenttia. Julkisoikeudelliset tietopyynnöt toteutettiin 98-prosenttisesti määräajassa.

Palvelulupaus

Kansallisarkiston strategiassa määritellyn palvelulupauksen mukaisesti

- Kansallisarkisto tarjoaa vuonna 2025 asiakkailleen monipuolisia ja tietoturvallisia sähköisiä palveluita, joissa hyödynnetään tekoälyn ja semanttisten järjestelmien tarjoamia mahdollisuuksia.
- Kansallisarkisto on kansainvälisesti edistyksellinen ja aktiivinen toimija, joka kehittää ja hyödyntää uusia tapoja käyttää ja arkistoida julkista tietoa kestävällä ja kustannustehokkaalla tavalla.
- Kansallisarkisto turvaa kansallisesti arvokkaan analogisen ja sähköisen asiakirjallisen kulttuuriperinnön säilymisen tuleville sukupolville.
- Kansallisarkisto vahvistaa henkilökuntansa osaamista ja ammattitaitoa ja edistää sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä eettisiä ja kestävästä kehitystä tukevia toimintatapoja.

3 VAIKUTTAVUUS

3.1. Toiminnan vaikuttavuus

Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus syntyy sen aineistojen käytöstä. Digitaalisten aineistojen vastaanotto, massadigitointi ja takautuva digitointi sekä modernia tutkimusta tukevien sähköisten palveluiden jatkuva kehittäminen edistävät olennaisesti aineistojen käyttöä. Digitaalisten aineistojen käyttöarvo on moninkertainen analogiseen aineistoon verrattuna. Tutkimusta tehdään edelleen myös analogisista aineistoista.

Kansallisarkistossa ja sen sähköisissä palveluissa saatavilla olevat asiakirjat ovat tutkimuksen keskeinen tietovaranto muodostettaessa kuvaa suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta eri

aikakausina. Kansallisarkiston tehtävänä on huolehtia siitä, että sen aineistot antavat monipuolisen ja kattavan kuvan suomalaisesta viranomaistoiminnasta ja yhteiskunnasta ja että ne ovat helposti ja nykyaikaisesti käytettävissä. Kattava kuva turvataan asiantuntevalla seulontapäätösvalmistelulla ja yksityisarkistojen toimivalla ja ajantasaisella hankintapolitiikalla. Valtionapupää töksillä ohjataan yksityisarkistojen palveluiden kehittämistä.

Kansallisarkisto tukee omalta osaltaan aktiivista kansalaisuutta, sivistystä, merkityksellistä elämää, osallisuutta, jatkuvaa oppimista ja demokratiaa. Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus liittyy suomalaisen yhteiskunnan perustan turvaamiseen, vakauteen ja luottamukseen. Kansallisarkiston vaikuttavuusindikaattorit on esitelty toimintakertomuksen liitteessä 1.

Kansainvälinen vaikuttavuus syntyy ensisijaisesti Pohjoismaiden ja Euroopan unionin kanssa tehtävänä yhteistyönä, erityisesti yhteisiin projekteihin osallistumisena.

3.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2022 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionavustusta yhteensä 5 633 000 euroa.

Yksityisarkistojen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta keskeistä on se, kuinka hyvin yksityisarkistot pystyvät ottamaan vastaan digitaalisia aineistoja ja saattamaan niitä käyttöön sekä käyttämään palvelutuotannossaan yhteisiä palveluita. Digitaalisuuden hyödyntämisessä valtionapua saavat arkistot eroavat tällä hetkellä toisistaan merkittävästi.

Kansallisarkistolla ei ole sijoitusmenoja.

4 TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

4.1. Toiminnan tuottavuus

Kansallisarkisto uudisti vuonna 2022 koko organisaationsa. Muutoksella vauhditetaan toiminnan tuottavuutta tukevaa toimintatapamuutosta.

Kansallisarkiston keskeinen tavoite on lisätä aineistojen sähköistä saatavuutta ja verkkokäyttöä. Aineistojen sähköinen saatavuus lisää niiden käyttöä sekä Kansallisarkiston toiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta. Yhtäaikaisesti sähköisen arkistoinnin kehittämisen kanssa pyritään digitoinnin tuottavuuden kasvuun. Taulukossa 1 on kuvattu tuottavuusmittareiden toteutuminen vuosina 2020–2022.

Taulukko 1: Toiminnan tuottavuus -mittarit

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2022	Muutos 2021-2022
3.1: Verkkokäyttö /kokonais-HTV*	9 104	8 163	8 264	9 500	1 %
4.1: Toimitetut arkistoyksiköt (kpl) ja toimitetut tietopyynnöt (kpl)/tietopalvelun HTV	2 490	2 510	3 606	3 200	44 %
5.1: Digitoitujen aineistojen määrä (hm)/toiminnon HTV	82	127	100,2	85	-21 %

*Verkkokäyntien laskentatapa muuttunut vuoden 2022 aikana, joten vertailukelpoisuus edellisiin vuosiin päättynyt

4.2. Toiminnan taloudellisuus

Kansallisarkisto on toiminut toimintamenomäärärahasa ja käytettävissä olevan siirtyvän erän puitteissa. Toiminnan taloudellisuudelle ei tulossopimuksessa ole asetettu määrällisiä tavoitteita. Toimintakertomuksen liitteessä 1 olevassa taulukossa on esitetty ministeriön vahvistamat tulostavoitteet sekä niiden toteutuminen.

4.3. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Valtiokonttorin määräyksen mukaan kustannusvastaavuuslaskelmien eri osa-alueiden esittämismvelvollisuuden raja on miljoona euroa. Lisäksi, jos kirjanpitoyksikkö harjoittaa kilpailulain 30 d §:ssä (721/2019) tarkoitettua kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa, tästä toiminnasta on laadittava erillinen tuloslaskelma, joka esitetään talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 h § 14 a kohdan (1053/2022) mukaisesti tilinpäätöksen liitteenä.

Kansallisarkistossa maksullisen toiminnan tuotot muodostuvat hinnaston mukaisesta suoritteiden ja palvelujen mynnistä. Maksut perustuivat 1.1.2021 voimaan tulleeseen uudistettuun maksuasetukseen ja 1.1.2022 voimaan tulleeseen hinnastoon. Vuokrat, kuten myös muut kiinteistömenot, sisältyvät yhteiskustannuksiin. Vuokrat lasketaan toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä suhteessa toimintaan kohdistuneeseen työaikaan. Maksullisessa säilytyksessä olevan aineiston osuus lasketaan hyllymetrimäärinä.

Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta

Kansallisarkiston julkisoikeudellinen maksullinen toiminta koostuu julkisoikeudellisiin selvityksiin ja jäljenteisiin kohdistuvista tietopyynnöistä sekä kaukolainoista. Kertomusvuonna julkisoikeudelliset myyntituotot olivat yhteensä 206 t€ (2021: 141 t€, 2020: 152 t€).

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta koostuu jäljennepalvelun lisä- ja erityispalveluista, aineistohallinnan maksullisista palveluista, koulutuspalveluista sekä muista liiketaloudellisista suoritteista. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus parani edellisestä vuodesta ja oli 107,35 % (2021: 100,55 %, 2020: 97,81 %). Liiketaloudelliset tuotot olivat yhteensä 1,7 milj. € (2021: 1,4 milj.€, 2020: 957 t€). Laskelman muut tuotot koostuvat säilytyspalvelun mynnistä ja muiden toimitilojen vuokrauksesta. Liiketaloudellisten suoritteiden työaikaosuus kokonaistyöajasta laski hieman edellisestä vuodesta ja oli 4,71 % (2021:4,81 %, 2020:3,39 %).

Taulukko 2: Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2020–2022

Liiketaloudelliset suoritteet (1 000 €)	2022 (Toteuma)	2022 (Tavoite)	2021 (Toteuma)	2020 (Toteuma)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1042	1000	774	460
Maksullisen toiminnan muut tuotot	658	600	618	498
Tuotot yhteensä	1700	1600	1392	957
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5	10	20	29
Henkilöstökustannukset	646	550	491	296
Vuokrattujen arkistotilojen vuokrat	457	450	442	369
Palvelujen ostot	9	10	30	21
Muut erilliskustannukset	2	3	3	5
Erilliskustannukset yhteensä	1119	1023	986	720
Tukitoimintojen kustannukset	454	400	388	253
Poistot	10	10	11	6
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	464	410	398	259
Kokonaiskustannukset yhteensä	1583	1433	1384	979
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
Tuotot-kustannukset euroa	116	167	8	-21
Kustannusvastaavuus %	107,35 %	111,65 %	100,55 %	97,81 %

Erillislakien mukainen maksullinen toiminta

Erillislakien mukaiset suoritteet koostuvat julkisuuslain tarkoittamista jäljenteistä ja niiden etsintämaksuista. Erillislakien mukaiset myyntituotot olivat 201 t€ (2020: 195 t€, 2020: 149 t€). Näiden suoritteiden tuottamiseen kohdistunut työaikaosuus kokonaistyöajasta oli kertomusvuonna 1,37 % (2020:1,81 %, 2020: 1,49 %).

4.4. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä noin 0,9 milj. euroa. Yhteisrahoitteisten hankkeiden tuotoista merkittävimmät olivat Suomalaiset Venäjällä 1917–1964 -tutkimushankkeeseen sekä Sähköisen arkistoinnin palvelun kehittämiseen saatu rahoitus. Näiden hankkeiden osuus oli noin 70 % muilta virastoilta saadusta rahoituksesta. EU:lta saatu rahoitus kohdistui Digitaalisten aineistojen laadun ja käytettävyyden parantaminen tekoälyavusteisesti (DALAI)- ja Yhteispohjoismainen saamelaista kulttuuriperintöä ja sen saavutettavuutta edistävä Arctic Incegenous Design Archives (AIDA II) -hankkeisiin. DALAI-hanke sai rahoitusta myös Mikkelin kaupungilta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus oli 33,6 % (2021: 29,3 %, 2020: 29,45 %). Yhteisrahoitteiseen toimintaan käytetyn työajan suhde kokonaistyöaikaan laski ja oli 5,89 % (2020: 9,68 %, 2020: 5,52 %).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on laadittu tulo menon kohdalle -periaatteen mukaisesti ja noudattaen Valtiokonttorin antamaa määräystä ja kaavaa. Yhteisrahoitteisen toiminnan menot on kohdennettu suoriteperusteisesti.

Vuokrat on laskettu toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä toiminnalle kohdistuneen työajan suhteessa. Vuokrat kuten myös muut kiinteistömenot sisältyvät tukitoimintojen kustannuksiin. Taulukko 3: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosina 2020–2022

Yhteisrahoitteinen toiminta (1 000 €)	2022 (Toteuma)	2022 (Tavoite)	2021 (Toteuma)	2020 (Toteuma)
TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	654		902	860
EU:lta saatu rahoitus	229		184	102
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	40			
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	13		73	38
Tuotot yhteensä	937	600	1160	1001
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5		16	7
Henkilöstökustannukset	658		689	631
Palvelujen ostot ja vuokrat	137		217	337
Muut erilliskustannukset	30		7	22
Erilliskustannukset yhteensä	830		929	997
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus				
Tukitoimintojen kustannukset	568		693	411
Poistot	12		19	10
Korot				
Muut yhteiskustannukset				
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	580		712	422
Kokonaiskustannukset yhteensä	1410	1500	1641	1419
Omarahoitusosuus	-473	-900	-481	-418
Omarahoitusosuus %	-33,56 %	-60,00 %	-29,33 %	-29,45 %

5 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

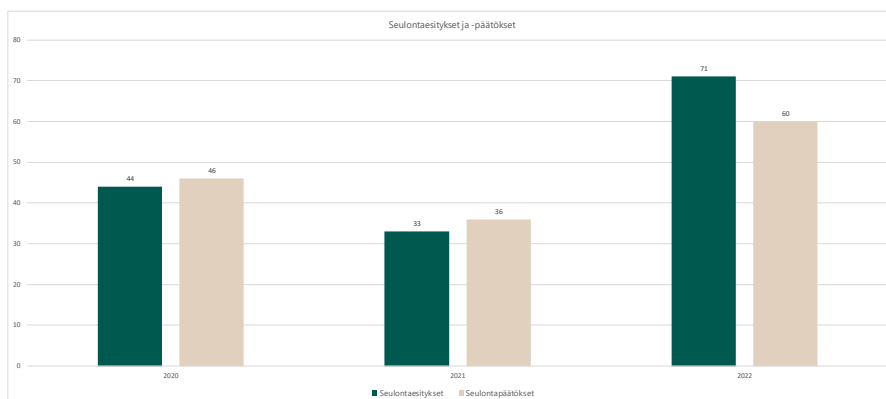
5.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet, palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Yksityiskohtainen vertailu määrällisten tulostavoitteiden toteutumisesta esitetään toimintaker-
tomuksen liitteessä 1.

Toiminnan painopiste

Elinkaaren ohjaus

Kansallisarkisto vastaa julkishallinnon sähköisen arkistoinnin kehittämisestä antamalla sitä tu-
kevia määräyksiä, ohjeita ja suosituksia, osallistumalla tiedonhallintalautakunnan jaostoissa
valmisteltavien suositusten laadintaan. Lisäksi arkisto ohjaa ja kouluttaa julkishallinnon organi-
saatioita sekä kehittää arkistoinnin työkaluja ja tukipalveluita. Koulutus toteutetaan verkkokou-
lutuksena ja kumppanuusyhteistyönä.

Kuva 1: Seulontaesitysten ja -päätösten määrien kehittyminen vuosina 2018–2021.

Kertomusvuonna Kansallisarkisto teki 60 seulptapätöstä, mikä on täsmälleen tulospimuk-sen mukaisen tavoitteen mukainen määrä. Suurin osa päätöksistä kohdistui sähköisten tietö-järjestelmien tietosisältöön. Osa päätöksistä oli ns. pandemiapäätöksiä, joilla laajennettiin koronapandemia-ajan asiakirjatietöjen pysyvää säilyttämistä. Kansallisarkisto antoi yleispäätök-sen julkishallinnon henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen asiakirjojen ja tietöjen pysyvästä säi-lyksestä. Yleispäätöksen laadinnassa hyödynnettiin tiedonhallintalautakunnan säilytysaikaja-oston suosituksia. Seulptapäätökset mahdollistavat sähköisen arkistoinnin ja edistävät jul-kishallinnon digitalisaatiota.

Kansallisarkisto jatkoi sähköisen asiakirjahallinnon ja arkistoinnin kehittämis- ja ohjaustehtäviä toimivaltansa puitteissa. Neuvonta- ja ohjauspalvelua tehostettiin uudistamalla viranomaisille suunnatut verkkosivut. Kansallisarkiston arkistotoimen ja asiakirjahallinnon perustutkinnon suorittaminen päättyi vuoden lopussa, mikä on merkittävä vaihe Kansallisarkiston koulutustoi-minnan historiassa. SÄHKE2-määräyksen ylläpito ja voimassaolo päättyivät 31.12.2022. Sähköi-sen arkistoinnin ohjauskokonaisuus -projektissa laadittiin suositus SÄHKE2-metatietomallin hyödyntämisestä. Suositus käsittelee määritystä arkistoinnin näkökulmasta. Laajemman uudis-tamistyön suunnittelu käynnistettiin. Kansallisarkisto osallistui aktiivisesti tiedonhallintalauta-kunnan asianhallinnan suositusta valmistelevan jaoston työhön.

Aineiston vastaanotto

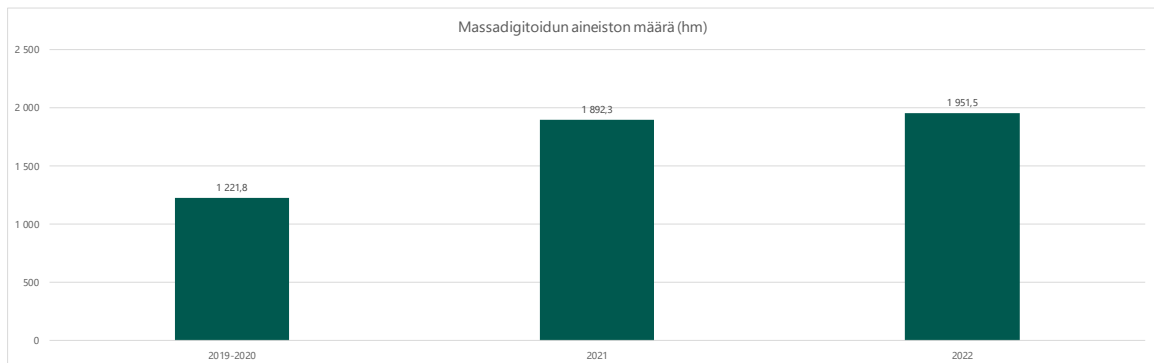
Kansallisarkiston vuonna 2021 voimaanastunut siirtömääräys edellyttää valtiorhallinnon analo-gisten asiakirjojen digitointia ennen niiden vastaanottamista Kansallisarkistoon. Poikkeuksena tästä ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat analogiset asiakirjat. Linjaus tukee hallitusohjelman ja digitaalisen tutkimusprosessin tavoitteita. Digitaalisen tiedon uudelleenkäyttöarvo on mo-ninkertainen analogiseen tietöön verrattuna.

Sähköisen arkistoinnin palvelun kehittämistä jatkettiin ottamalla käyttöön siirtökäyttöliittymän uusia ominaisuuksia, joista keskeisimmät ovat metatietöjen muokkaustoiminto sekä uusi siirto-rakenne, joka mahdollistaa mm. AV-aineistöjen vastaanottamisen. Samalla palvelun ohjeistusta ja ohjevideoita siirtäjille lisättiin. Kertomusvuonna vastaanotettiin valtiorhallinnosta 13 uutta siirtoa. Siirtovalmisteluja oli vuoden lopussa käynnissä yhteensä 18. Lisäksi jatkettiin aiemmin vastaanotettujen alkujaan digitaalisten aineistöjen migrointia.

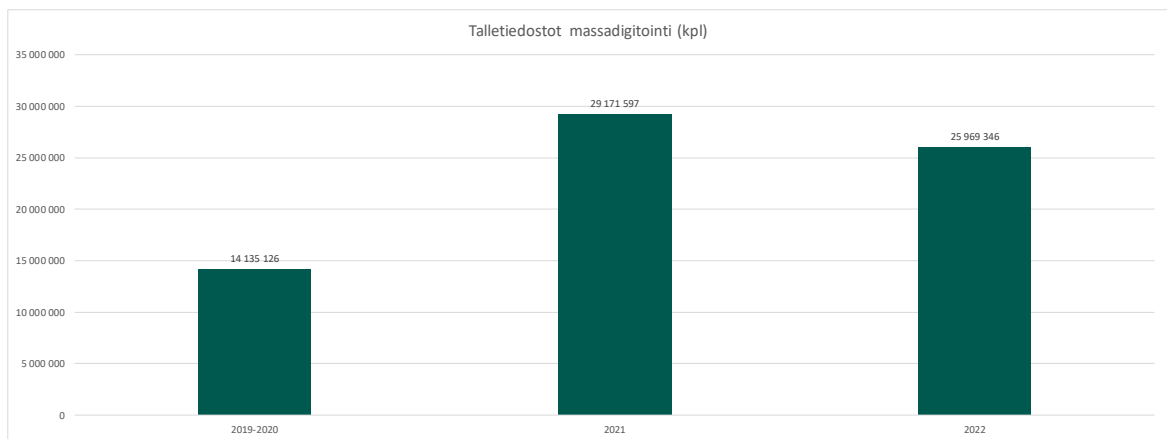
Kertomusvuonna valmisteltiin Sähköisen arkistoinnin palvelun laajentamista muuhun julkiseen hallintoon. Jatkokehittämiseen liittyvä tiedonhallintalain 9 §:n mukainen lausuntoprosessi saa-tiin valtiorvarainministeriön kanssa päätökseen. Alkujaan digitaalisten aineistöjen verkkokäyttöä Astia-palvelun kautta testattiin, mutta käyttöönottoon päästään vaiheittain seuraavien vuosien aikana.

Massadigitoinnin tuotanto eteni suunnitelmallisesti kertomusvuonna Mikkelissä ja Helsingissä. Massadigitoinnissa digitointiin 1,95 hyllykilometriä aineistöä, josta muodostui liki 26 miljoonaa digitaalista kuvatiedostoa. Kaikille digitoiduille sivuille tehdään myös konekirjoitetun tekstin-tunnistus (OCR), mikä mahdollistaa aineiston sisältöhaut. Massadigitoinnin tuotannossa otet-tiin käyttöön ensimmäiset koneoppimiseen perustuvat kuva-analyysin komponentit (sivun lu-kusuunnan tunnistaminen ja tyhjien sivujen tunnistaminen), mikä vähentää manuaalista työtä ja parantaa digitaalisen aineiston käytettävyyttä. Myös muita koneoppimisen komponentteja, kuten aineiston rakenteen tunnistusta ja kuvanlaadun validointia, kehitettiin ja testattiin.

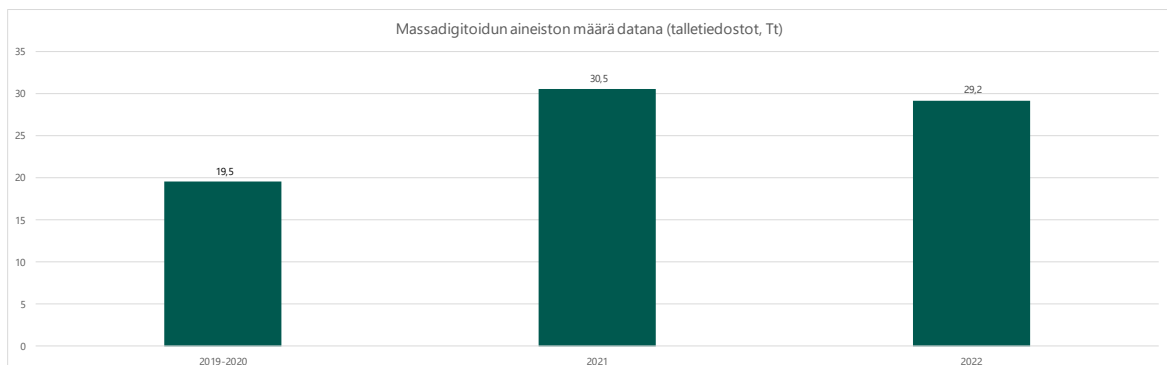
Massadigitoidun aineiston hävittämisen prosessi määriteltiin. Lisäksi valmisteltiin erillistä tuotavuushanketta yhteistyössä neljän viraston kanssa.

Kuva 2: Massadigitoidun aineiston määrä (hm)

Kuva 3: Massadigitoinnin talletiedostot (kpl)

Kuva 4: Massadigitoidun aineiston määrä (Tt)

Vuoden aikana toteutettiin useita Kansallisarkiston toimipaikkojen välisiä ja sisäisiä aineistosiiroja. Siirrot liittyvät maksulliseen palvelutoimintaan, takautuvaan digitointiin ja massadigitointiin. Lisäksi varaudutaan Vaasan toimipaikan nykyisestä kiinteistöstä luopumiseen ja yleiseen tilankäytön tehostamiseen. Sisäisiä aineistosiiroja toteutettiin yhteensä 4 250 hyllymetriä. Uusi muuttokuljetussopimus kilpailutettiin ja sopimus solmittiin Suomen muuttofirma Oy:n kanssa.

Analoginen pysyvään säilytykseen vastaanotettava viranomaisaineisto koostui pääasiassa Kansallisarkiston seulontapäätösten mukaisista kulttuurihistoriallisesti arvokkaista aineistoista sekä yksityisten tai muiden kuin viranomaisten haltuun päätyneistä aineistoista. Analogisen aineiston tiekartan ylläpitoa jatkettiin yhteistyössä massadigitoinnin kanssa.

Viranomaisarkistoja vastaanotettiin vuonna 2022 yhteensä 1 546 hyllymetriä. Suurelta osin keskityttiin massadigitoinnin tiekartalla olevan analogisen aineiston etupainotteeseen vastaanottoon sekä massadigitoinnin tiekartan ulkopuolelle rajattuvan analogisen viranomaisaineistoon. Kansallisarkiston seurantamittareiden mukaisesti eriteltynä aineiston määrät jakautuivat seuraavasti:

- Maksullisen palvelutoiminnan aineistosiirrot 1 336 hm
- Analogisen pysyvän säilytyksen aineistosiirrot 185 hm
- Ev. lut. seurakuntien talletukset 25 hm

Digitaalisten yksityisarkistojen vastaanoton pilotointia ja digitaalisten yksityisarkistojen vastaanoton kehittämisprojektia jatkettiin. Projekti saatiin päätökseen kertomusvuonna ja vuoden 2023 alusta on olemassa toimintamalli, jonka perusteella digitaalisten yksityisarkistojen vastaanotto voidaan käynnistää. Digitaalisia yksityisarkistoja vastaanotettiin kertomusvuonna 11 kpl, mikä vastasi vuodelle asetettua tavoitetta (10 siirtoa). Analogisessa muodossa yksityisarkistoja otettiin vastaan 113 hm, kun tavoite oli 150 hm.

Aineiston digitaalinen hallinta

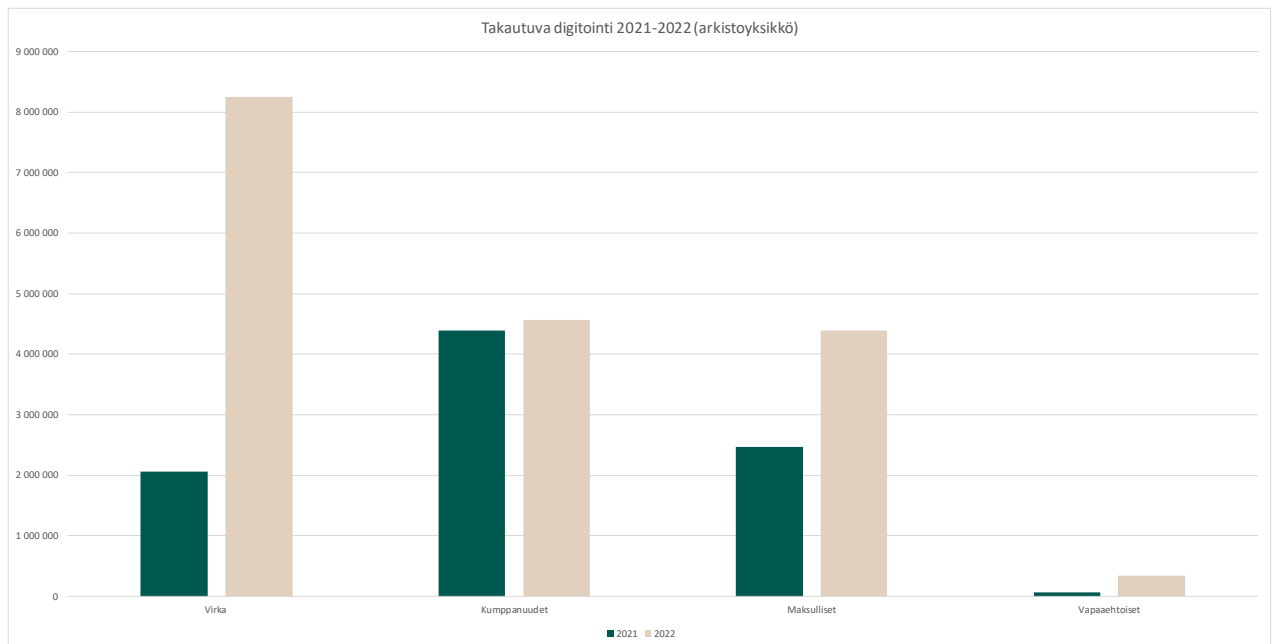
Vuoden 2022 lopussa Sähköisen arkistoinnin palvelun hallinnassa oli 619 423 arkistoyksikköä. Palvelussa oli aineistoa 278 teratavua (käyttökappaleet) ja KP-PAS-palvelussa 358 teratavua (tallekappaleet). Käyttökappaleita oli vuoden 2022 lopussa 433 180 661 kpl ja tallekappaleita 171 772 487 kpl.

Tekstin automatisoidussa tunnistuksessa keskityttiin oman prosessointikyvykkyyden hankkimiseen. Pohjoismaisessa yhteistyössä ja ajatustenvaihdossa lähdettiin kehittämään keinoja aineiston prosessointiin itsenäisesti, mitä kautta voidaan jatkossa saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä ja samalla tunnistaa entistä suurempia sisältöisiä. Vuoden aikana tehdyt kokeilut olivat onnistuneita, eikä aineiston ulkopuoliseen prosessointiin varattua budjettia käytetty. Tulevien vuosien aikana prosessoitavien aineistojen määrää on mahdollista nostaa huomattavasti. Vuoden aikana tehtiin myös kokeiluja Kansallisarkiston aineistoon kohdistuvien tietopyyntöjen tehostamiseksi sisällöntunnistusmenetelmiä hyödyntämällä.

Aineistohallintajärjestelmä AHJ:n käyttöönottoa jatkettiin lähes jokaisessa toimipaikassa. Arkistotiloja on mallinnettu järjestelmään ja viivakooditettu noin 237,5 hkm (89 % tavoitteesta, kun Vaasaa ei oteta huomioon). Arkistoaineistoja on mitattu noin 100,5 hkm (42 % tavoitteesta) ja luettu järjestelmässä vakiopaikkaan 86,5 hkm (36 % tavoitteesta).

Digitaaliarkistosta luovuttiin maaliskuussa 2022. Digitaaliarkistossa olleet noin 80 miljoonaa kuvatiedostoa migroitiin sähköiseen arkistopalveluun. Migraatiokorjauksia viimeistellään vuonna 2023.

Takautuvaa digitointia toteutettiin kaikissa toimipaikoissa Saamelaisarkistoa lukuun ottamatta. Digitointia toteutettiin virkatyönä, kumppanuusprojekteina ja maksullisina projekteina. Kumppanuus- ja vapaaehtoisdigitoinnin volyymi on kasvanut.

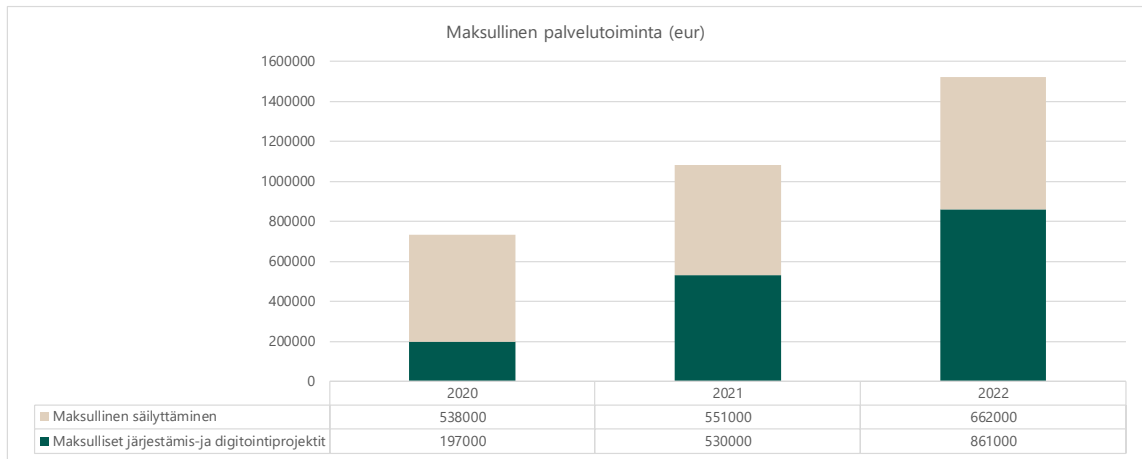

Kuva 5: Takautuva digitointi 2021–2022

Kertomusvuoden aikana digitoitiin takautuvasti noin 15,6 miljoonaa tiedostoa. Siitä virkatyönä tehdyn digitoinnin osuus oli 53,6 % ja kumppanuusdigitoinnin 29,8 %. Maksullisen digitoinnin osuus oli 16,1 % ja vapaaehtoisdigitoinnin osuus 0,5 %. Virkadigitoinnin osuuden kasvu liittyy siihen, että takautuvaa digitointia on hajautettu eri toimipaikkoihin.

Kansallisarkisto sai vuoden 2023 toimintamenoihin kertaluonteisen lisäyksen Vaasan toimipaikan käytetyimpien aineistojen digitointiin. Digitointiprojektin valmistelu käynnistyi kertomusvuoden lopussa.

Maksullisen palvelutoiminnan sopimusten määrä kasvoi. Vuoden aikana tehtiin kahdeksan uutta sopimusta. Käynnissä oli 16 projektia, joista neljä valmistui vuoden loppuun mennessä. Samalla toiminta laajeni Hämeenlinnaan ja Ouluun. Maksullisen palvelutoiminnan tulokertymä oli yhteensä 1 523 000 euroa, josta maksulliset järjestämis- ja digitointiprojektit noin 861 000 euroa ja maksullinen säilyttäminen noin 662 000 euroa.

Kuva 6: Maksullinen palvelutoiminta (€)

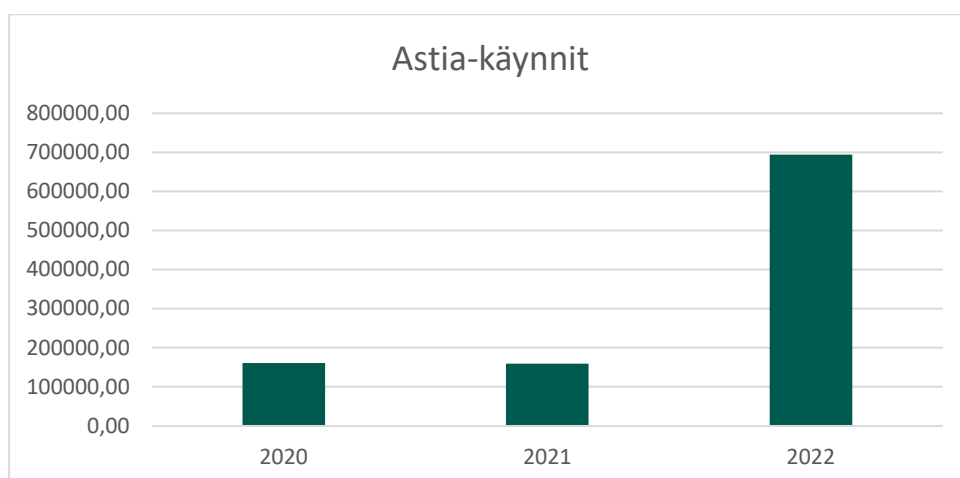
Metatietotyön asiantuntijatyöstä suuri osa on kulunut Astia- ja AHAA-järjestelmien käyttöönoton tukemiseen sekä Aarre-tietokannan migraation tukemiseen.

Konservointistrategian valmistelu käynnistyi. Konservointi keskittyi kulttuurihistoriallisiin aineistoihin.

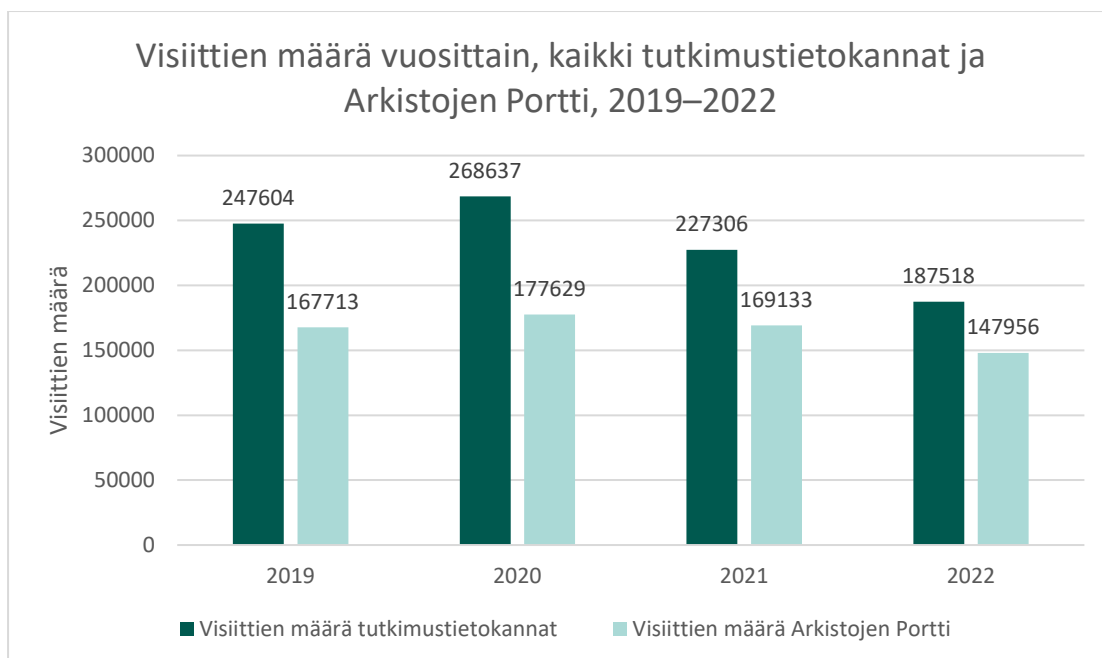
Aineiston käyttöön saattaminen

Uusi Astia otettiin vaiheittain asiakkaiden käyttöön 11.1.2022. Ensimmäisessä vaiheessa oli mahdollista hakea ja selailla rajoittamattomia kuvailutietoja ja käyttää rajoittamattomia digitaalisia tietoaineistoja. Kaikki toiminnallisuudet saatiin käyttöön maaliskuussa, jolloin myös rinnalla käytössä olleen vanhan Astia-verkkopalvelun ja viranomaiskäytössä olleen pilotti-Astian käyttö lopetettiin.

Digitaaliarkiston käyttö päättyi 31.3., minkä jälkeen Astia tarjosi kaikki Kansallisarkiston tietoaineistot haettaviksi ja käytettäviksi lukuun ottamatta puolustushallinnon ns. Aarre-aineistoa. Se saatiin Astian piiriin migraatioiden valmistuttua lokakuussa. Vuoden 2022 aikana käyttäjät siirtyivät Digitaaliarkistosta luopumisen myötä uuteen Astiaan, jossa käyntimäärä nousi 361 %. Uudessa Astiassa oli vuoden 2022 aikana 694 000 käyntiä.

Kuva 7: Astian käyntien kehittyminen vuosina 2020–2022

Kuva 8: Kaikkien tutkimustietokantojen ja Arkistojen Portin käyntien kehittyminen vuosina 2019–2022

Vuoden 2022 aikana käynnit (yksittäiset vierailut) Kansallisarkiston tutkimustietokantoihin (Karjala-tietokanta, Diplomatarium Fennicum, Europeana Heraldica ja Tuomiokirjahaku) laskivat vuoteen 2021 verrattuna (-18 %). Samoin käynnit Arkistojen Portissa laskivat (-14 %). Tutkimustietokantojen käyntimäärien lasku johtuu ainakin osittain Kansallisarkiston vanhentuneiden sotahistoriallisten tietokantojen alasajosta.

Tuomiokirjahaun uusi versio julkaistiin maaliskuussa 2022. Julkaisun yhteydessä julkaistiin sukututkijoiden kanssa yhteistyössä tuotettuja ohjevideoita, ja palvelun käyttöaste nousi selkeästi edellisvuodesta. Vuonna 2022 palvelussa vierailtiin 27 706 kertaa, mikä tarkoittaa kolmanneksen nousua vuoden 2021 kävijämäärään verrattuna.

Kansallisarkiston kehittämä Karjala-tietokanta julkaistiin huhtikuussa 2022. Sen käyntimäärä oli vuoden 2022 aikana yli 147 000. Toukokuussa käyntejä kertyi yli 80 000 aktiivisen mediajulkisuuden takia.

Kahden poikkeusvuoden jälkeen tutkijasalit olivat avoinna normaaliin tapaan. Tutkijasaleissa kävi 14 732 asiakasta (edellisen vuoden aikana 12 505). Asiakkaille toimitettiin aineistoja 47 748 arkistoyksikköä (edellisen vuoden aikana 43 628 arkistoyksikköä). Yleisin käynnin syy oli tieteellinen tutkimus, toisena muu tutkimus ja kolmantena sukututkimus.

Keskeisenä tavoitteena ollut uuden Astian käyttöönotto toteutui vaiheittaisesti. Uudesta Astiasta järjestettiin koulutusta sekä henkilökunnalle että asiakkaille. Ulkoista asiakasviestintää hoidettiin monikanavaisesti Astian, kotisivujensosiaalisen median, infotilaisuuksien ja koulutusten kautta

Tietopyyntöjä käsiteltiin Kansallisarkistossa vuoden 2022 aikana yhteensä 28 656. Näistä masadigitoinnin osuus oli 10 % (2 942 tietopyyntöä). Vuoteen 2021 verrattuna tietopyyntöjä käsiteltiin noin 5 000, eli 15 % vähemmän. Syynä oli kysynnän väheneminen, josta yli puolet johtui kantakorttitietopyyntöjen vähenemisestä.

Julkisoikeudellisista tietopyynnöistä yli 98 % on käsitelty lainsäädännön edellyttämässä määräjaoissa tai asetetuissa tavoiteajoissa (asiakirjojen perusteella laaditut todistukset). Kaikissa

tietopyynnöissä määrääjat ja tavoiteajat on saavutettu miltei 95-prosenttisesti, mikä on paras tulos viimeiseen 10 vuoteen.

Tietopyyntöjen toimipaikkariippumaton käsittely on lisääntynyt edelliseen vuosiin verrattuna. Jopa 65 % (v. 2021: 64 %) toimipaikkariippumattomista tietopyynnöistä käsitellään muualla kuin siellä, missä alkuperäistä aineistoa säilytetään. Esimerkiksi ajoneuvotietojen tietopyynnöistä toimipaikkariippumattomia on 95 % ja sukuselvityksistä 52 %.

Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä on ollut 79,7 %, joten tavoite (75 %) on saavutettu ja jonkin verran myös ylitetty. Sähköisesti saapuneista tietopyynnöistä Astian osuus on 51 % ja sähköpostin osuus 49 %. Astian suhteellista osuutta on vähentänyt kantakorttitietopyyntöjen määrän väheneminen sekä sähköpostitse saapuvien massadigitoinnin tietopyyntöjen lisääntyminen.

Tietopyyntöpalvelussa on kuluneen vuoden aikana lisätty edelleen sähköpostin käyttöä sekä kopioiden että todistusten lähettämisessä silloin, kun se on tietoturvallisesti mahdollista.

Tuotehinnoittelu on otettu käyttöön 1.1.2022 siihen soveltuviissa tietopyynnöissä riippumatta siitä, millä tavoin tietopyynnot tulevat vireille. Lisäksi sivuperusteisten kopioiden hinnoittelu on yksinkertaistettu. Vuoden 2022 aikana on valmisteltu verkkomaksamisen käyttöönottoa.

Kertomusvuonna toteutettiin kantakorttiprojekti, jossa suunniteltiin sota-ajan kantakorttien tietopyyntöpalveluprosessin yhdistämistä takautuvaan digitoinnin prosessiin. Kantakorttiprojektissa suunniteltua toimintaprosessia ei lähdetty pilotoimaan johtuen YT-neuvotteluista ja organisaatiouudistuksesta.

Astian kautta vireille tulleiden tietopyyntöjen kirjaaminen sekä kantakortti- ja ajoneuvotietopyyntöjen käsittelypyyntöjen tekeminen automatisointiin. Tällä toimenpiteellä sekä sillä, että Maanmittauslaitos otti ensimmäisenä viranomaisena laajamittaisesti käyttöön Astian tietopyyntölomakkeet, säästetään jatkossa vuosittain noin 0,3–0,4 henkilötyövuotta kirjaamon työpanoksesta.

Yksityisille arkistoille tarjottu AHAA-palvelu uudistettiin ja sen hinnoitteluperusteet määriteltiin. Palvelussa mukana olleista kahdesta arkistoista toinen luopui palvelusta vuoden aikana. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura jäi palvelun ainoaksi hyödyntäjäksi. Kertomusvuoden aikana palvelusopimus ja palvelukuvaus uudistettiin ja jatkossa palvelua tarjotaan metatietopalveluna. Uudistetun sopimuksen mukainen palvelu käynnistyy vuoden 2023 alussa.

Kansallisarkisto/Saamelaisarkisto on yhteistyössä Lapin, Oulun ja Uumajan yliopistojen sekä Norjan Saamelaisarkiston kanssa toteuttanut Euroopassa sijaitsevien saamelaisaineistojen Nuohti-hakupalvelun, joka avataan helmikuussa 2023. Hakupalvelu siirtyy Interreg-rahoitelta Digital Access to Sámi Heritage Archives -hankkeelta Suomen, Ruotsin ja Norjan Kansallisarkistojen yhteiseen ylläpitoon. Nuohti on verkkopalvelu, jossa on 30 000 digitoitua dokumenttia ja valokuvaa Saamenmaalta, kerättyinä 32 eurooppalaisesta arkistosta, kirjastosta ja museosta.

Interreg-rahoitettu Arctic Indigenous Desing Archives II -projekti (AIDA II) päättyi syyskuussa 2022. Projektin tavoitteena oli luoda arkistoille uusia palvelu- ja toimintamalleja tekemällä yhteistyötä duojáreiden eli saamen käsityöläisten ja taiteilijoiden sekä tutkijoiden ja

saamelaisyhteisön muiden kulttuurivaikuttajien kanssa. Kertomusvuonna hankeen tutkijat kirjoittivat vertaisarvioidun julkaisun.

Kansallisarkisto jäädytti Venäjä-yhteistyönsä Venäjän hyökättyä Ukraina. Siitä huolimatta Suomalaiset Venäjällä -tutkimushanke eteni hankesuunnitelman mukaisesti. Suuren suosion saavuttanut joukkoistaminen on edistänyt tutkimushankkeessa luotavan tietokannan tietosäällön tuottamista huomattavasti.

Vuonna 2022 hankittiin Suomea ja suomalaisia koskevia aineistoja Latvian, Liettuan ja Ukrainan arkistoista yhteensä 24200 digitaalista kopiota pääasiassa Suomalaiset Venäjällä -tutkimushankkeen tarpeisiin.

Ryhmäesittelyt

Kansallisarkiston toimipaikoissa järjestettiin vuoden aikana yhteensä 96 ryhmäesittelyä (40 ryhmää vuonna 2021), joihin osallistui 1335 henkilöä. Ryhmäesittelyt ajoittuvat loppuvuoteen koontumisrajoitusten poistuttua.

Helsingin Rauhankadun toimipaikassa järjestettiin vuoden aikana 38 ryhmäesittelyä, joihin osallistui yhteensä 488 henkilöä. Toiseksi suosituimpia vierailupaikkoja olivat Mikkelin toimipaikka (16 vierailua, 268 osallistujaa), Hämeenlinnan toimipaikka (14 vierailua, 130 osallistujaa) sekä Joensuun toimipaikka (11 vierailua, 175 osallistujaa). Turun toimipaikassa vieraili kahdeksan ryhmää (yhteensä 130 osallistujaa), Oulussa kuusi ryhmää (yhteensä 102 osallistujaa) ja Jyväskylässä kolme ryhmää (yhteensä 42 osallistujaa). Saamelaisarkistossa ja Vaasan toimipaikassa ei vuoden aikana järjestetty ryhmäesittelyitä.

Heraldinen toiminta

Kansallisarkiston yhteydessä toimii heraldinen lautakunta, johon kuuluu 15 jäsentä. Lautakunnan jäsenet edustavat heraldiikan tutkimusta, heraldista suunnittelua sekä historian ja hallinnon asiantuntemusta. Lautakunta kokoontui kerran vuonna 2022. Kansallisarkisto antoi kertomusvuonna seitsemän heraldista lausuntoa.

Valtionapuviranomaisena toimiminen

Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2022 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionavustusta yhteensä 5 633 000 euroa. Avustuksen myöntäminen perustuu tähän tarkoitukseen Kansallisarkistolle osoitettuun määrärahaan sekä yksityisten arkistojen valtionavusta annettuun lakiin (1006/2006). Avustus jakautui taulukon 4 mukaisesti:

Taulukko 4: Myönnetyt valtionavustukset 2022

Avustuksen saaja	2022
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry	1 717 100
Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto sr	975 000
Työväen Arkiston Säätiö sr	703 000
Svenska litteratursällskapet i Finland rf (Helsingin toimipiste)	658 300

Yhteiskunnallinen Arkistosäätiö sr (Kansan Arkisto)	517 100
Porvarillisen Työn Arkiston Säätiö sr	194 000
Keskustan ja maaseudun arkiston säätiö sr	197 000
Toimihenkilöarkistoyhdistys ry	211 500
Suomen Urheilumuseosäätiö sr (Suomen Urheiluarkisto)	183 000
Svenska arkivföreningen rf (Svenska centralarkivet)	166 500
Tasavallan Presidentin Arkistosäätiö sr (Urho Kekkosen arkisto)	110 500
<i>Yhteensä</i>	5 633 000

Yksikään arkisto ei hakenut kertaluonteista avustusta vuonna 2022. Vuoden 2021 avustuksista perittiin takaisin Porvarillisen Työn Arkiston Säätiöltä 5 731,48 euroa ja sille korkoa 74,34 euroa.

Valtionavustusprosessia kehitettiin edelleen opetus- ja kulttuuriministeriön linjausten mukaisesti tarkentamalla ohjeistusta. Syksyllä 2022 toteutettiin aiempina vuosina aloitetun käytännön mukaisesti tarkastus yhteen valtionapuarkistoon sekä saatettiin yksi koronan takia viivästynyt tarkastus loppuun.

Sisäiset palvelut

Henkilöstö ja yhdenvertaisuus

Henkilöstöasioissa toimintavuotta leimasivat toimintatapatyö, syksyllä toteutettu organisaatio-uudistus sekä tuotannollisiin ja taloudellisiin syihin perustunut YT-prosessi henkilöstövähennyksineen. Myös pitkittynyt koronapandemia ja Ukrainan sota näkyivät toiminnassa.

Organisaatorakennetta ja siihen liittyvää toimintatapaa uudistettiin, jotta strategian painopisteenä oleva digitalisaatio vauhdittuisi ja toiminta tehostuisi. YT-menettelyn tuloksena yhdeksän henkilöä päätyi uudelleenjärjestelyihin tehtäviin tai eläkkeelle. Kahdeksan henkilöä irtisanoutui ja heille maksettiin irtisanoutumiskorvaus, 12 henkilöä irtisanottiin. YT-prosessi oli raskas koko henkilöstölle ja sillä oli merkittäviä vaikutuksia työhyvinvointiin.

Esihenkilötyötä tuettiin jatkamalla kuukausittaisia esihenkilöfoorumeja. Kansallisarkiston tasarvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista jatkettiin kuin myös ikääntyvän henkilöstön tueksi käynnistettyä Senioriosaaja 62+ -ohjelmaa.

Viestintä

Kansallisarkiston viestinnän painopisteet liittyivät aineistojen ja digitaalisten palvelujen tunnetuksi tekemiseen. Arkistopodi-podcasteissa esiteltiin Lotta Svärd -järjestöön liittyviä arkistoaineistoja sekä Suomalaiset Venäjällä -hankkeen aineistoja. Uutena kanavana otettiin käyttöön Instagram, jossa esiteltiin kiinnostavia aineistolöytöjä.

Digitaalisten palvelujen käyttöön opastettiin videomateriaalien ja Teams-koulutusten avulla. Erityisesti panostettiin uudistuneen Astia-palvelun käytön opastukseen.

Syksyllä 2022 käynnistettiin Kansallisarkiston visuaalisen ilmeen uudistus sekä verkkosivu-uudistus. Uuden sivuston käyttöönotto ja visuaalisen ilmeen jalkautus toteutetaan keväällä 2023. Lisäksi viestinnässä valmisteltiin viestintä- ja some-strategioita, jotka otetaan käyttöön alkuvuodesta 2023. Työyhteisöviestinnän tärkeimmät kanavat olivat Aitta-intranet sekä Teams-alustalla järjestetyt henkilöstötilaisuudet. Vuoden jälkimmäisen puoliskon työyhteisöviestintään leimansa löivät arkistossa käynnissä olleet YT-neuvottelut sekä organisaatiouudistuksen valmistelu.

ICT

Valtorin tarjoamien palveluiden käyttöönottoa jatkettiin vuonna 2022. Käyttöönotot keskittyivät verkkoinfrastruktuurin, käyttäjähallinnan ja toimialueinfrankehittämiseen. Uusien palveluiden käyttöönottojen yhteydessä luovuttiin vanhoista, itse ylläpidetyistä verkko- ja palvelinratkaisuksista.

ICT-ympäristöön tehtiin myös monia pienempiä teknisiä parannuksia tukemaan digitaalisen työympäristön kehitystä ja vahvistamaan tietoturvallisuutta. Lokienhallintaa ja ympäristön teknistä valvontaa kehitettiin.

Toimitilat

Kansallisarkiston toimitilaverkoston strateginen tarkastelu toteutettiin yhdessä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Kansallisarkiston oma toimitilastrategia vuosille 2023–2030 valmistui kertomusvuoden aikana.

Yhteistyötä Senaatti-kiinteistöjen ja yhteistyökumppaneiden sekä toimipaikkojen välillä vahvistettiin. Toimitilapalvelujen operatiiviset tavoitteet toteutuivat kiinteistöjen ylläpidossa ja korjaushankkeiden läpiviennissä hyvin. Yksittäisistä hankkeista päärakennuksen esteetön sisäänkäynti ja työympäristön kehittämisen pilottihanke Rauhankadulla sekä Mikkelin Pirttiniemenkadun mikrofilmisalin käyttötarkoituksenmuutos saatiin toteutettua.

Toimitilaturvallisuutta kehitettiin yhdessä toimipaikkojen kanssa.

Riskienhallinta ja turvallisuus

Turvallisuustyötä leimasi Ukrainan sota ja Suomen muuttunut turvallisuustilanne. Kansallisarkiston valmiussuunnitelma ja -organisaatio päivitettiin, ja varautumisen kehittämiseen kiinnitettiin paljon huomiota. Toimipaikkakohtaisten pelastussuunnitelmien ja henkilövarausten ajantasaisuus varmistettiin.

Turvallisuusvastuita selkeytettiin ja prosesseja sekä ohjeita päivitettiin. Lisäksi perustettiin tietoturvapäällikön tehtävä sekä johdolle ja henkilöstölle järjestettiin turvallisuuskoulutusta. Toimipaikkakohtaisia ensiapuvalmiuksia kohotettiin koulutuksin. Toimitilaturvallisuuden parantamista jatkettiin yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa.

Tietosuoja-asiantuntijaryhmä jatkoi työtään. Kansallisarkisto osallistui kansalliseen digitaalisen turvallisuuden Taisto22-harjoitukseen. Tietosuojavastaava ja tietoturvavastaava raportoivat Kansallisarkiston johdolle.

Pandemiatilannetta seurattiin edelleen. Kansallisarkiston työterveyspalveluntarjoajan toteuttamien työpaikkaselvityksien jatkotoimenpiteinä toteutettiin riskienkartoitusta yhdessä työsuojelun toimijoiden kanssa.

Kansallisarkistoon tehtiin kertomusvuonna kaksi (2) työsuojelutarkastusta. Näistä ensimmäinen kohdistui koronatoimenpiteisiin ja jälkimmäisen tarkastuksen painopisteenä oli psykososiaalinen kuormitus. Kansallisarkisto kehittää toimintaansa tarkastuksissa saatujen toimenpide-ehdotusten mukaisesti.

Kvartaaliraportoinnin käyttöönotto on osa riskienhallintaa.

Tuotteiden johtaminen

Kertomusvuoden aikana päivitettiin vuonna 2021 julkaistua tuotekäsikirjaa. Tuotehallinta organisoitui uudelleen ja alkoi järjestää määrämuotoisia toistuvia tapaamisia. Tuotehallinnassa määriteltyjä tuotoksia lähdettiin systemaattisesti viemään priorisoidussa järjestyksessä eteenpäin. Varautumiseen kiinnitettiin runsaasti huomiota muun muassa priorisoimalla Kansallisarkiston tuotteet sekä laatimalla erilaisia määrämuotoisia kuvauksia. Keskitetyn tuotehallinnan piirissä olevista tuotteista on julkaistu tuotevisiot sekä tiekartat.

Kertomusvuoden lopussa otettiin käyttöön uusi selainpohjainen työkalu, joka on ensimmäinen askel kohti hallitumpaa ja harmonisoidumpaa tuotekehittämistä. Tätä työtä jatketaan ja laajennetaan tulevina vuosina. Tuotehallinnassa laadittiin myös kokonaisuudessaan uusi kehittämisen malli, joka tukee tuotekehityksen läpinäkyvyyttä ja kytkeytyy myös konkreettisesti Kansallisarkiston johtamiseen.

Kansallisarkiston ja CSC:n välistä yhteistyötä on kehitetty edelleen.

Kestävä kehitys

Kansallisarkiston toiminta on vahvasti kestävä kehityksen mukaista. Kansallisarkisto edistää toiminnallaan kansalaisyhteisön toimintamahdollisuuksia, yksilöiden osallisuutta, kykyä uudistaa yhteiskuntaa sekä ennen kaikkea kansalaisten luottamusta viranomaisiin. Digitaaliseen toimintatapaan siirtyminen vahvistaa toiminnan kestävyttä.

Kertomusvuonna laadittiin Kansallisarkiston ensimmäisen vastuullisuusraportti. Kestävä kehitys otetaan huomioon kaikessa päätöksenteossa, ja sitä johdetaan osana Kansallisarkiston ohjauksen normaaleja prosesseja. Henkilöstölle vahvistettiin henkilökohtaiset kestävä kehityksen kädenjälki -tavoitteet. Kestävää kehitystä edistettiin edelleen yhdessä muiden kulttuurialan viranomaisten kanssa. Kestävät virastot -hanke palkittiin kertomusvuoden keväällä Kaiku-palkinnolla.

Talous ja raportointi

Talouden suunnittelun, seurannan ja ennakkoinnin kehittämistä jatkettiin vuoden 2022 aikana.

Kansallisarkistossa otettiin käyttöön kvartaaliraportointi. Kvartaaliraportoinnissa kaikki toiminnot raportoivat johdolle tuloksistaan sekä havaituista mahdollisuuksista ja ongelmista kvartaalittain. Laajennettu johtoryhmä keskustelee Kansallisarkiston ajankohtaisimmista johtamiskysymyksistä.

Kansallisarkiston liiketaloudellisten suoritteiden hinnasto päivitettiin. Tietopyyntöjen osalta otettiin käyttöön yksinkertaisempi tuotehinnoittelu. Toimipaikoissa siirryttiin Zettle-korttimaksamisratkaisun käyttöön. Mikkelissä ja Oulussa ratkaisu otettiin käyttöön vuoden 2023 alussa. Kansallisarkiston tavoitteena on luopua käteiskassoista vuoden 2023 aikana.

Hankintasuunnitelman toteutumisen seuranta

Kansallisarkiston hankintatoimen toimintasuunnitelmaan on kirjattu neljä tavoitetta: strateginen johtaminen, hankintataidot, tiedolla johtaminen ja vaikuttavuus sekä toimivat hankinnat. Tavoitteille on kirjattu kehittämistavoitteet ja -toimenpiteet sekä mittari ja vastuutaho.

Strategisessa johtamisessa tavoite on digitalisaatioon liittyvien kiinteiden kustannusten hallinta ja toimenpiteenä pitkän aikavälin suunnitelmat. Tavoitteessa on onnistuttu osittain. Suunnitelmallisuus on lisääntynyt, mutta hankintabudjettien hallinnassa on vielä parannettavaa. Suunnittelu ulottuu tällä hetkellä vuoteen 2025, osittain myös pidemmälle. Tiettyjen Valtorin palveluiden käyttöönotot ovat laskeneet pysyvästi ICT-kuluja. Toisaalta osa käyttöönotoista on nostanut kuluja. Samanaikaisesti palvelut ovat parantuneet.

Hankintataitojen osalta tavoitteena on sopimustenhallinnan kehittäminen, jossa toimenpiteenä on Cloudia sopimushallinnan käyttöönotto. Cloudia-järjestelmän sopimushallintaosion integraatio asiakirjahallintajärjestelmään toteutettiin, mutta itse sopimushallintaosio jäi odottamaan asialuokitusten päivittämistä. Ohjelmisto otetaan käyttöön vuonna 2023.

Tiedolla johtamisen ja vaikuttavuuden osalta tavoitteita on kaksi: hankintojen hyödyntäminen ja vastuullisuuden huomioiminen hankinnoissa. Ensimmäisen osalta toimenpiteenä on raportoinnin kehittäminen, joka on toteutunut osana kvartaaliraportointia. Vastuullisuuden osalta ekologinen jalanjälki on seurannassa. Toimivien hankintojen tavoitteena on hankintojen sujuvuuden edistäminen ja toimenpiteenä työjaon selkeyttäminen ja ohjeistuksen päivittäminen. Ohjeistusta on päivitetty ja työ jatkuu edelleen vuonna 2023. Kansallisarkistossa aloitti kertomusvuonna hankinnoista vastaava asiantuntija.

6 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkilöstövoimavarat

Vuonna 2022 Kansallisarkistossa tehtiin töitä yhteensä 230 henkilötyövuoden verran. Kasvu vuoteen 2021 oli 11 henkilötyövuotta. Naisten osuus henkilöstöstä oli 54 % ja miesten 46 %. Vakinaisen henkilöstön osuus on pysynyt samalla tasolla jo muutaman vuoden ja oli nyt 70 %. Määräaikaisen henkilöstön suuri osuus selittyy määräaikaisella rahoituksella toteutettavien projektien ja hankkeiden suurella määrällä.

Eläköityminen on yhä voimakasta. Vuonna 2022 eläkkeelle jäi yhdeksän henkilöä. Kansallisarkiston ikäpyramidi on edelleen selkeästi painottunut vanhimpiin ikäluokkiin, mutta jakauma on tasoittumassa. Vuonna 2020 aloitettua Kansallisarkiston Senioriosaaja 62+ -ohjelmaa jatkettiin. Tavoitteena on tukea senioriosaajia, heidän eläköitymistään sekä osaamisen siirtymistä. Varhaisen tuen malli oli aktiivisessa käytössä.

Syksyn 2022 YT-prosessin aikana Kansallisarkisto osallisti henkilöstöä monipuolisesti sekä pyrki tarjoamaan keinoja oman jaksamisen ylläpitämiseen. *Tukea YT-tilanteen kohtaamiseen* -tilaisuus järjestettiin koko henkilöstölle Teams-alustalla pian neuvottelujen käynnistyttyä. Kansallisarkiston intranetiä, Aittaa, hyödynnettiin prosessissa aktiivisesti ja monipuolisesti. Aittaaan perustettiin oma sivusto YT-prosessille ja aiheeseen liittyen julkaistiin tietoa mahdollisimman ajantasaisesti. Neuvottelujen aikana YT-kokousten pöytäkirjat liitteineen julkaistiin heti kokousta seuraavana päivänä. Keskustelutilaisuuksia johdon ja henkilöstön välillä järjestettiin toimipaikka- ja palvelualuekohtaisesti sekä toiminnoittain. Aitan *Kysymyksiä ja vastauksia* -palsta sekä nimettömän kommentoinnin mahdollisuus antoivat tilaisuuden osallistua keskusteluun myös kirjallisesti. Esihenkilöitä tuettiin Pihlajalinnan työterveyspsykologin vetämällä keskustelutilaisuudella muutoksen kohtaamisesta. Esihenkilöitä tuettiin myös useissa erilaisissa info- ja keskustelutilaisuuksissa sekä johdon tapaamisissa.

Sairauspoissaolot

Vuonna 2022 sairauspoissaolon työpäiviä kertyi keskimäärin 9,5 per henkilötyövuosi. Tässä on merkittävä kasvu verrattuna edelliseen vuoteen. Sairauspoissaolojen nousu näkyy koko suomalaisessa työelämässä. Nousuun vaikuttaa fyysisten kontaktien kasvu, laaja paluu työpaikoille, koko vuoden 2022 jatkuneet rajutkin korona-aallot sekä sitkeät kiertävät infektioaudit. Kansallisarkiston osalta loppuvuoden YT-neuvottelut nostivat sairauspoissaoloja, mutta vuoden 2022 osui myös useita pitkiä yksittäisiä sairauspoissaoloja.

Vuonna 2022 Kansallisarkistossa sattui kahdeksan tapaturmaa, joista viisi vapaa-ajalla. Tapaturmapoissaoloja kertyi 94 päivää. Terveysprosentti nousi edelleen ilahduttavasti ja oli 62. Tämä tarkoittaa, että 134 henkilöllä ei ollut lainkaan lääkärin tai terveydenhoitajan kirjoittamia sairauspoissaoloja kertomusvuoden aikana.

Työhyvinvointi, työtyytyväisyys ja työyhteisön kehittäminen

Tavoite- ja kehityskeskustelujen työkaluna käytettiin vuonna 2021 käyttöön otettua Osaava-järjestelmää. Osaava tukee omasta työstä ja sen tavoitteista keskustelua matalalla kynnyksellä. Työtyytyväisyyskysely on Kansallisarkistossa perinteisesti tehty valtionhallinnon yhteistä VMBaro-työkalua hyödyntäen loka-marraskuussa. Vuonna 2022 ei työtyytyväisyyskyselyä toteutettu, koska YT-prosessi oli käynnissä.

Vuoden 2020 lopulla Kansallisarkistossa käynnistynyt Yhdessä-ohjelma jatkui myös vuonna 2022. Ohjelmaa toteutettiin kolmena teemailtapäivänä. Turun ja Mikkelin toimipaikoissa keväällä 2022 keskustelu- ja ryhmäytymistilaisuuksia yhteishengen ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

Toimipaikoissa järjestettiin pienimuotoisia virkistystilaisuuksia. Vuonna 2022 pikkujouluja vietettiin YT-prosessin varjostamissa tunnelmissa.

Johtaminen

Kansallisarkiston johtamisessa korostetaan toisten arvostamista ja avoimuutta sekä yhdessä tekemistä ja verkottunutta toimintatapaa. Organisaatiokulttuuria kehitetään kohti valmentavaa

johtamista ja itseohjautuvuutta. Yhteisöllisyys, henkilöstön hyvinvointi sekä oppimisen ja innovatiivisuuden tukeminen ovat keskeisiä tavoitteita. Hyvää viestintää, asiakaslähtöisyyttä sekä henkilöstön digitaalista osaamista vahvistetaan.

Uusiksi johtamisen tavoitteiksi palvelualueiden tulossopimukseen vuodelle 2022 kirjattiin tulokellisuus, kokeileminen ja innovatiivisuus. Nämä ovat tavoitteita, jotka edellyttävät luottamuksen ja psykologisen turvallisuuden vahvistamista edelleen.

Oppiminen

Osaamisen kehittäminen ja oppiminen on keskeinen teema Kansallisarkistossa. Työyhteisöt keskustelivat osaamisensa kehittämisestä kevään kehityskarttapajoissa. Kukin työyhteisö laati itselleen osaamisen kehittämisen suunnitelman. YT-prosessin aikana toteutettiin myös osaamiskysely, jossa jokaisella oli mahdollisuus tuoda esiin omaa osaamistaan erityisesti digitalisaatiossa ja mahdollisia omia toiveita uuteen organisaatioon siirryttäessä.

Kun strateginen painopiste siirtyy entistä vahvemmin digitalisaatioon, oppiminen ja jokaisen oma kehittäjäasenne korostuvat. Vuonna 2022 Kansallisarkisto toteutti digitaalisen työympäristön kehittämishankkeen. Hanke tarjosi koulutuksia ja keskustelutilaisuuksia digitaalisten työvälineiden haltuunottoon ja digitaalisessa työympäristössä toimimiseen. Kirjanpidon mukaan henkilöstökoulutukseen käytettiin vuonna 2022 keskimäärin 1,9 työpäivää/htv. Taulukossa 5 on kuvattu henkilöstötilinpäätöksen tunnusluvut.

Taulukko 5: Henkilöstötilinpäätöksen tunnusluvut

	2020	2021	2022	Vuosi muutos %
1. Henkilöstöresurssit				
henkilöstömäärä	211	236	224	-5,1
naiset	119	133	122	-8,3
miehet	92	103	102	-1,0
henkilötyövuodet	204,9	223,9	229,8	2,7
keski-ikä	48,9	47,4	47,2	-0,4
naiset	50,8	49,0	49,0	0,0
miehet	46,4	45,2	44,9	-0,6
henkilöstömäärät ikäluokittain				
-24	5	3	2	-33,3
25-34	23	36	40	11,1
35-44	46	57	49	-14,0
45-54	61	62	61	-1,6
55-64	70	72	67	-6,9
65-	6	6	5	-16,7
koulutustasoindeksi	5,6	5,6	5,9	5,4
naiset	5,6	5,6	5,9	5,0
miehet	5,5	5,5	5,8	6,1
vakinaiset	163	162	156	-3,7
naiset	95	95	89	-6,3
miehet	68	67	67	0,0
määräaikaiset	48	74	68	-8,1
naiset	24	38	33	-13,2
miehet	24	36	35	-2,8
kokoaikaiset	198	227	210	-7,5
naiset	107	127	113	-11,0
miehet	91	100	97	-3,0
osa-aikaiset	13	9	14	55,6
naiset	12	6	9	50,0
miehet	1	3	5	66,7
säännöllisenä työaikana tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	81,6	82,7	80,7	-2,4
palkkasumma, €/vuosi	8 890 549,1	9 685 192,9	10 066 712,5	3,9
josta johdon palkkasumma, €/vuosi	438 193,8	408 479,6	366 968,1	-10,2
tulosperusteiset lisät, €/vuosi				
josta johdon tulosperusteiset lisät, €/vuosi				
luontoisetuudet, €/vuosi	740,0	720,0	650,6	-9,6
josta johdon luontoisetuudet, €/vuosi	560,0	*	410,6	
henkilösvukulut, €/vuosi	1 555 329,0	1 834 850,5	1 887 683,1	2,9
josta eläkekulut, €/vuosi	1 491 513,7	1 718 959,0	1 813 094,7	5,5
kokonaistyövoimakustannukset, €/vuosi	10 610 317,9	11 733 920,8	12 177 188,1	3,8
tehdyn työajan palkkojen %- osuus palkkasummasta	78,3	78,5	75,5	-3,9
välilliset työvoimakustannukset, €/vuosi	3 648 952,4	4 128 162,2	4 578 789,6	10,9
välillisten työvoimakustannusten %-osuus tehdyn työajan palkoista	52,4	54,3	60,3	11,0
henkilötyövuoden hinta, €	51 784,3	52 411,1	52 985,3	1,1
2. Työhyvinvointi				
kokonaistyötyytyväisyysindeksi				
lähdevaihtuvuus, %	1,5	11,4	8,5	-25,4
tulovaihtuvuus, %	1,0	3,0	6,7	124,3
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä	1,0	0,0	0,0	0,0
sairauspoissaolot, työpäivää/htv	8,4	5,9	9,5	62,7
sairaus tapauksien lkm	384	338	561	66,0
3. Henkilöstöinvestoinnit				
työtyytyväisyyden edistäminen, €/htv	240,1	196,3	422,4	115,1
työkunnan edistäminen, €/htv	5,3	11,7	98,8	741,9
koulutus ja kehittäminen, työpäivää/htv	0,1	0,7	1,8	151,5
koulutus ja kehittäminen, €/htv	265,7	548,5	649,2	18,4
työterveyshuolto, €/htv	284,7	340,7	398,32	16,9
henkilöstöinvestoinnit yhteensä, €/htv	795,7	1 097,2	1 776,9	61,9
4. Henkilöstön arvo, €	113 718 360,5	137 571 841,7	143 260 340,8	4,1

7 TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Kansallisarkiston kokonaisrahoitus vuonna 2022 oli 26,6 milj. euroa. Siitä toimintamenorahoituksen osuus oli 20,2 miljoonaa euroa ja valtionapuarkistoille jaettavien siirtomenojen 5,6 miljoonaa euroa. Rahoitus sisälsi vuodelta 2021 siirtyneitä määrärahoja yhteensä noin 1,9 miljoonaa euroa. Yhteenvedo rahoituksen rakenteesta on taulukossa 7.

7.1. Rahoituksen rakenne

Kansallisarkiston rahoitus koostuu pääosin talousarvio rahoituksesta. Toimintamenomomentti on nettobudjetoitu. Toimintamenojen osuus (21,9 milj. euroa) vuoden 2022 kokonaisrahoituksesta oli 77,1 prosenttia. Vuoden 2022 toisessa lisätalousarviossa Kansallisarkistolle

myönnettiin 120 000 euron lisäys, joka perustui palkkauksen tarkistuksiin. Lisäksi Kansallisarkistolle myönnettiin 500 000 euron lisäys vuoden neljännessä lisätalousarviossa digitaalisiin ja fyysisiin turvallisuusinvestointeihin. Toimintamenorahoitus ilman siirtyviä eriä kasvoi 233 000 euroa.

Muuta talousarviorahoitusta Kansallisarkistolla oli yhteensä 0,7 milj. euroa. Vuoden 2022 talousarviossa valtioneuvoston kanslian toimintamenoista (momentti 23.01.01.) Kansallisarkistolle kohdistettiin Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeeseen -tutkimushankkeeseen 400 000 €.

Kansallisarkisto sai arviomäärärahamentilta 29.40.53. (Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen) 50 000 euroa Suomea koskevien arkistoaineistojen hankkimiseen Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton alueen valtioista. Määrärahan käyttötarkoitukseen saatiin muutos Venäjän Ukrainaan tehdyn hyökkäyksen takia niin, että määrärahaa sai käyttää myös Venäjän arkistoista saapuneiden mikrofilmien digitoinnin loppuunsaattamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön pääluokista työllistettävien palkkauksiin tarkoitetuilta momenteilta 32.30.51.07., 33.20.50.01. ja 33.20.52.01. maksettiin työllisyysvaroin palkattujen henkilöiden palkkakuluja yhteensä 328 122 euroa.

Siirtomenot 5,6 milj. euroa koostuu yksityisarkistojen valtionapuihin myönnetystä rahoituksesta, joka myönnettiin arviomäärärahamentilta 29.40.53. (Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen). Käytettävissä ollut valtionapu jaettiin kokonaisuudessaan.

Taulukko 6; Kansallisarkiston rahoituksen rakenne 2022

Rahoituksen rakenne	Edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat	Vuoden 2022 määrärahat (TA+LTA)	Vuoden 2022 määrärahat yhteensä	Toteuma 2022	Vuodelle 2023 siirtyvä
Toimintamenot	1 769 776	20 168 000	21 937 776	20 272 086	1 665 690
Muu talousarviorahoitus					
Valtioneuvoston kanslian toimintamenot	111 908	400 000	511 908	445 573	66 335
Palkkatuettu työ, valtionhallinto (TEM)	0	242 656	242 656	242 656	0
Palkkatuettu työ, valtionhallinto (STM)	0	85 466	85 466	85 466	0
Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen		50 000	50 000	34 798	
Siirtomenot					
Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen	0	5 633 000	5 633 000	5 633 000	0
Yhteensä	1 881 683	26 579 122	28 460 805	26 713 579	1 732 025

Vuoden 2022 II lisätalousarviossa myönnettiin toimintamenumomentille 120 000 euron lisäys, joka perustui palkkausten tarkistuksiin. Vuoden 2022 IV lisätalousarviossa myönnettiin toimintamenumomentille 500 000 euron lisäys digitaalisiin ja fyysisiin turvallisuusinvestointeihin.

7.2. Talousarvion toteutuminen

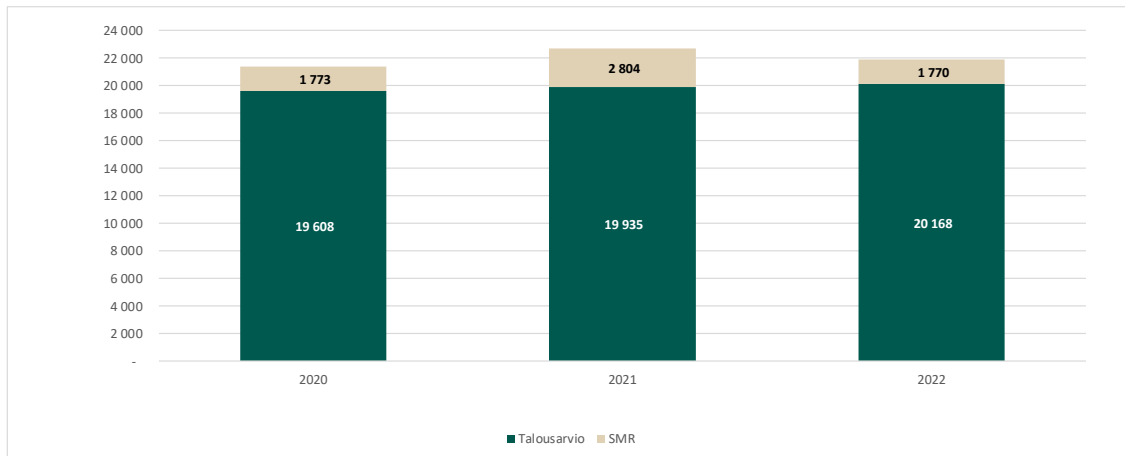
Kansallisarkistolle myönnettiin vuoden 2022 talousarviossa toimintamenoja 19,5 milj. euroa. Lisäksi käytössä oli edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja noin 1,8 milj. euroa. Vuoden toisessa ja neljännessä lisätalousarviossa Kansallisarkistolle myönnettiin yhteensä 620 000 euron lisäys palkkausten tarkistuksiin sekä digitaalisiin ja fyysisiin turvallisuusinvestointeihin. Kaiken kaikkiaan toimintamenoja oli käytettävissä vuonna 2022 yhteensä 20,2 milj. euroa.

Toimintamenojen kokonaiskäyttö oli noin 20,3 milj. euroa ja vuodelle 2022 siirtyi toimintamenoja noin 1,7 milj. euroa. Toimintamenojen bruttotulot olivat 2,7 milj. euroa. Ylitys edelliseen vuoteen oli noin 0,5 milj. euroa. Toimintamenojen tuottoihin sisältyy opetus- ja kulttuuriministeriön momentilta 29.40.20.2. (Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot) myönnetty 200 000 euron erä SAPA-palvelun kehittämiseen. Nämä menot Kansallisarkisto kirjasi omaan kirjanpitoonsa ja laskutti opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Kansallisarkistolle arviomäärärahoina myönnetystä määrärahasta Suomea koskevien arkistoi-
neistojen hankkimiseen Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton alueen valtioista jäi käyttämättä
15 201,54 euroa.

Valtioneuvoston kanslian toimintamenoista, jotka oli myönnetty Suomalaisten vaiheet Venä-
jällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen -tutkimushankkeeseen, siirtyi 66 334,83
euroa vuodelle 2023.

Kuva 9 kuvaa toimintamenojen ja siirtyvän erän kehityksen vuosina 2020–2022.

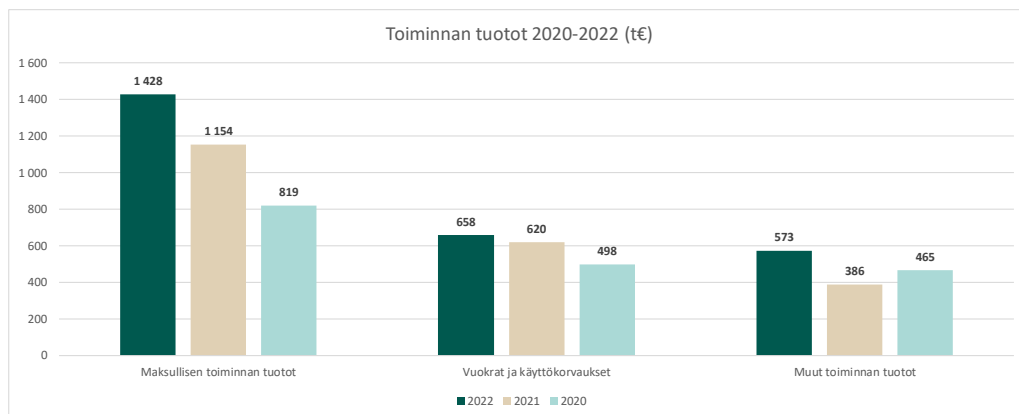

Kuva 9: Toimintamenojen ja siirtyvän erän kehitys vuosina 2020–2022

7.3. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

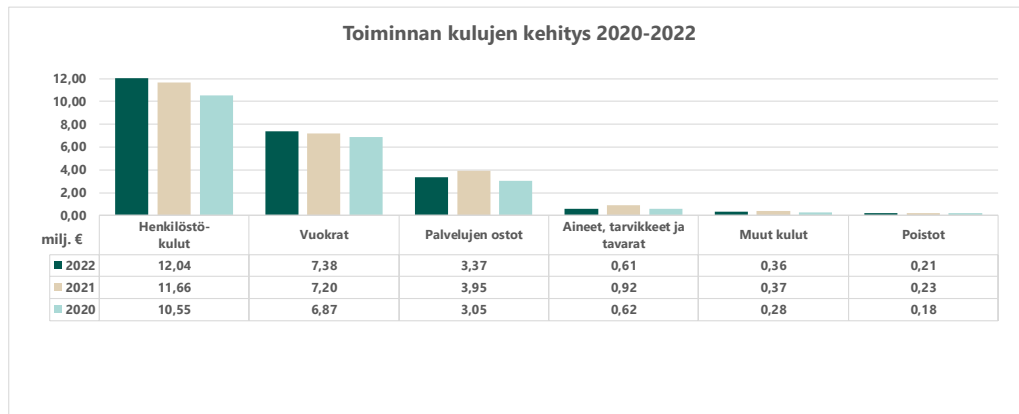
Toiminnan kokonaistuotot olivat kertomusvuonna 2,7 milj. euroa (2021: 2,2 milj. €, 2020: 1,68 milj. €) ja ne nousivat edellisestä vuodesta noin 0,5 milj. euroa. Toiminnan tuotoista maksullisen toiminnan tuotot, 1,4 milj. euroa (2021: 1,2 milj. €, 2020: 0,8 milj. €), olivat yli puolet kokonaistuotoista. Vuokra- ja käyttökorvauksia oli noin 0,7 milj. euroa (2021: 0,6 milj. €, 2020: 0,5 milj. €) ja muita toiminnan tuottoja noin 0,6 milj. euroa (2021: 0,4 milj. €, 2020: 0,5 milj. €). Suurin muutos oli maksullisen toiminnan tuotoissa, jotka nousivat edellisestä vuodesta yli 0,3 milj. euroa. Nousu kohdistui maksullisen järjestämisen projekteihin. Tilikauden aikana tileistä on poistettu saatavia 2 647 euroa. Kuvassa 10 on esitetty toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2020–2022.

Kuva 10: Toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2020–2022

Toiminnan kulut

Toiminnan kulut olivat kertomusvuonna yhteensä noin 24,0 milj. euroa (2020: 24,3 milj. €, 2020: 21,6 milj. €). Toiminnan kuluista 50,2 % muodostuu henkilöstökuluista (12,0 milj. euroa). Vuokrat (7,4 milj. euroa) olivat toiseksi suurin kuluerä 30,8 %:n osuudella. Kuvassa 11 on esitetty toiminnan kulujen kehitys vuosina 2020–2022.

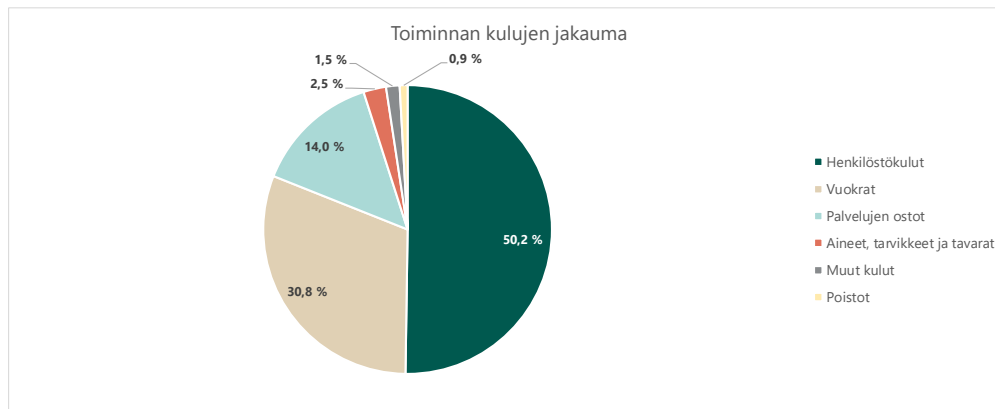
Kuva 11: Toiminnan kulujen kehitys 2020–2022

Edelliseen vuoteen verrattuna kulut laskivat kokonaisuudessaan 1,4 %. Lasku kohdistui Palvelujen ostot- sekä Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmiin. Vuonna 2021 käytettiin vuodelta 2020 siirtynyttä määrärahaa skanneri- ja kalusteinvestointeihin sekä asiantuntijapalveluihin. Vastavia hankintoja ei ollut vuonna 2022. Sekä palkat että vuokrat nousivat yleisen indeksikorotuksen n. 1,03 % mukaisesti. Muut kulut pysyivät vuoden 2021 tasolla ja poistojen osuus laski hie- man.

Taulukko 7; Toiminnan kulut vuosina 2021–2022 ja niiden muutos

Toiminnan kulut (1 000 €)	2022	2021	Muutos €	Muutos %
Henkilöstökulut	12 044	11 658	386	3,3 %
Vuokrat	7 382	7 196	186	2,6 %
Palvelujen ostot	3 365	3 949	-584	-14,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	608	919	-311	-33,8 %
Muut kulut	364	370	-7	-1,8 %
Poistot	211	226	-15	-6,6 %
Yhteensä	25 996	26 340	-345	-51,1 %

Kuvassa 12 on esitetty toiminnan kulujen jakauma vuonna 2022.

Kuva 12: Toiminnan kulujen jakauma 2022

Rahoitustuotot koostuivat saamisista perittävistä koroista ja rahoituskulut viivästyskoroista ja -maksuista. Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä tilivuoden aikana 5 643,41 euroa, kun vuoden 2021 vastaava luku oli 5 995,18 euroa. Kansallisarkiston kulujäämä oli 29,3 milj. euroa (2021: 30,3 milj. €, 2020: 27,7 milj. €) ja laski edellisestä vuodesta noin 1,0 milj. euroa. Merkittävä osa kulujäämän laskusta kohdistui toiminnan kuluihin.

7.4. Tase

Taseen loppusumma kasvoi noin 0,3 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna ja oli 2,3 milj. euroa (2022: 2,0 milj. euroa). Merkittävimmät muutokset kohdistuivat lyhytaikaisiin saamisiin. Lyhytaikaisissa saamisissa myyntisaamisten osuus nousi edelliseen vuoteen verrattuina lähes 0,5 milj. euroa ja oli 1,3 milj. euroa (2021: 0,8 milj. euroa).

Oma pääoma koostuu valtion pääomasta ja oli kertomusvuonna 1,0 milj. euroa (2021: 1,7 milj. euroa). Oma pääoma laski noin 0,7 milj. euroa.

Vieraan pääoman muutokset olivat pääomaerittäin melko pieniä; kokonaisuudessaan vieras pääoma laski 0,3 milj. euroa. Suurin muutos (noin 0,2 milj. euroa) kohdistui ostovelkoihin. Siirtovelat laskivat 0,1 milj. euroa. Merkittävin yksittäinen erä oli lomapalkkavelka.

Kansallisarkiston johto on valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä.

Sisäisen valvonnan on käsitettävä viraston talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat:

1. Kansallisarkiston talouden ja toiminnan lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden;
2. Kansallisarkiston hallussa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen; ja
3. Kansallisarkiston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Menettelyt kattavat myös Kansallisarkiston vastattavana olevien varojen hoidon sekä ne toiminnot ja tehtävät, jotka Kansallisarkisto on antanut toisten virastojen ja laitosten tehtäväksi tai joista se muuten vastaa. Valtiovarainministeriön alaisen Palvelukeskuksen johto vastaa talousarviolain 24 b §:ssä tarkoitetusta sisäisestä valvonnasta siltä osin kuin kirjanpitoyksikön tehtävät on palvelusopimuksella siirretty palvelukeskuksen tehtäväksi.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan vastuista määrätään Kansallisarkiston taloussäännössä ja sen nojalla annettavissa tarkentavissa määräyksissä.

Kansallisarkistossa on pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka toiminnasta määrätään sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä. Toiminto suorittaa pääjohtajan tarpeelliseksi katsomat erillistarkastukset sekä muut sisäiseen valvontaan liittyvät tukitehtävät. Kertomusvuonna suunniteltu tarkastus kohdistui Astia-verkkopalvelun jatkokehittämisprojektiin ja siihen liittyvään Astia-tuotteen kehittämiseen.

Kansallisarkiston johto on arvioinut vuoden 2022 tilinpäätöksen yhteydessä laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Arvioinnissa on hyödynnetty Valtiovarain controller -toiminnon suosituksen mukaista arviointikehikkoa, joka perustuu COSO ERM -viitekehikseen. Arvioinnin tukena on käytetty Valtiontalouden tarkastusviraston ja opetus- ja kulttuuriministeriön raportteja sekä Kansallisarkiston sisäisen tarkastuksen arviointeja ja havaintoja.

Sisäisen valvonnan arvioidaan järjestetyn Kansallisarkiston toiminnan laajuuteen ja laatuun sekä niihin liittyviin riskeihin nähden pääosin asianmukaisesti.

Johdon arviointien perusteella nousi esiin joitakin kehittämistarpeita:

Keskeinen kehittämiskohde on toiminnan ja osaamisen kehittäminen strategian tavoitteita sekä digitaalisen toimintaympäristön tarpeita vastaavaksi. Osaamisen tukemisessa ja rekrytoinnissa painotetaan erityisesti digitaalisen aineiston hallintaan, arkistointiin ja monipuoliseen käyttöön perehtynyttä osaamista. Toiminnan kehittämisessä panostetaan vaikuttavuuteen, asiakaslähtöisyyteen sekä uudenlaisten menetelmien käyttöönottoon (esim. HTR tietopyyntöpalvelussa). Vuoden 2023 aikana määritellään Kansallisarkiston osaamisen kehittämisen viitekehys.

Työhyvinvoinnin tukeminen YT-neuvottelujen ja organisaatiomuutoksen jälkeisessä tilanteessa on erityisen tärkeää. Keväällä 2023 toteutetaan yhteistyössä Työterveyslaitoksen kanssa koko henkilöstölle tarkoitettu muutoksen tuen valmennus. Lisäksi panostetaan osaamisalueiden väliseen yhteistyöhön sekä avoimeen keskustelukulttuuriin, esimerkiksi pääjohtaja tapaa luottamushenkilöitä säännöllisesti.

Sekä toimitila- että tietoturvallisuudessa on havaittu puutteita. Erityisesti vanhentuneet palvelimet ja tietojärjestelmät ovat riski. Vuoden 2023 aikana laajennetaan edelleen Valtorin palveluiden käyttöönottoa sekä luovutaan omista konesalipalveluista. Lisäksi kehitetään edelleen digitaalisten aineistojen hallintaa. Toimipaikoissa toteutetaan erillisrahoituksen mukaiset priorisoidut fyysisen turvallisuuden investoinnit sekä kehitetään olosuhdeseurantaa ja riskien arviointia.

Viraston omassa tiedonhallinnassa on havaittu kehittämistarpeita. Vuoden 2023 aikana laaditaan pilvistrategia, kehitetään digitaalista työympäristöä sekä jatketaan erityisesti tiedonhallintamallin ja asiakirjahallinnan kehittämistä (TOS ja dokumenttienhallinta) ja henkilöstökoulutuksia.

Riskienhallintapolitiikka on valmistunut syksyllä 2019 ja sisältää riskienhallintaan liittyvät periaatteet, tavoitteet, organisoinnin, vastuut ja yleiset toimintatavat. Toimintatapojen jalkauttamista jatketaan vuonna 2023.

Tiedon monipuolinen hyödyntäminen vaatii huomattavaa kehittämistyötä. Vuonna 2023 määritellään Kansallisarkiston ulkoiset, toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavat mittarit sekä kehitetään asiakastytyväisyyden mittaamista ja määräaikaissäilyntäraportointia. Lisäksi kehitetään verkkoanalytiikan hyödyntämismahdollisuuksia.

9 ARVIOINTIEN TULOKSET

Kertomusvuonna ei toteutettu erillisiä arviointeja.

10 YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

10.1. Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkistossa ei tilikaudella 2022 ole havaittu väärinkäytöksiä, eikä EU-rahoitusta koskevia säännönvastaisuusilmoituksia ole tehty.

10.2. Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkiston saamaan hankerahoitukseen ei ole kohdistunut takaisinperintää. Kansallisarkisto on pyytänyt yhtä valtionapuarkistoa palauttamaan liikaa maksettua valtionapua 5 805,91 €.

KANSALLISARKISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2022	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	115 206,67	122 405	122 404,64	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	115 206,67	122 405	122 404,64	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	36 842,83	7 961	7 960,94	0,00	100
12.29.99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	36 842,83	7 961	7 960,94	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	152 049,50	130 366	130 365,58	0,00	100

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	483 864,44	400 441	334 105,95	66 334,83	400 440,78	0,00	111 907,60	511 907,60	445 572,77	66 334,83
23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	480 000,00	400 000	333 665,17	66 334,83	400 000,00	0,00	111 907,60	511 907,60	445 572,77	66 334,83
23.01.29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 864,44	441	440,78		440,78	0,00				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	4 031,36		0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	819,36									
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	3 212,00									
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	28 331 375,81	28 317 790	26 636 898,35	1 665 689,86	28 302 588,21	15 201,54	1 769 775,51	21 937 775,51	20 272 085,65	1 665 689,86
29.01.29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	2 613 375,89	2 466 790	2 466 789,75		2 466 789,75	0,00				
29.40.02. Kansallisarkiston toimintamenot (netto) (siirtomääräraha 2 v)	19 935 000,00	20 168 000	18 502 310,14	1 665 689,86	20 168 000,00	0,00	1 769 775,51	21 937 775,51	20 272 085,65	1 665 689,86
29.40.53. Rahapellitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)	5 782 999,92	5 683 000	5 667 798,46		5 667 798,46	15 201,54				
29.40.53.02. Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen	5 632 999,92	5 683 000	5 667 798,46		5 667 798,46	15 201,54				
29.40.53.07. Digitaalisten tietoaineistojen löydettävyyden, saavutettavuuden, yhteentoimivuuden ja uudelleenkäytettävyyden edistämiseen (KPY)	100 000,00									
29.40.53.08. Valtiontalouden ulkopuolisten tutkimuslaitosten sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen edistämiseen ja muihin tieteen tukemisesta aiheutuviin menoihin (KPY)	50 000,00									
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	321 778,65	242 656	242 656,18		242 656,18	0,00	0,00	242 656,18	242 656,18	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	321 778,65	242 656	242 656,18		242 656,18	0,00		242 656,18	242 656,18	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	321 778,65	242 656	242 656,18		242 656,18	0,00		242 656,18	242 656,18	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	110 943,23	85 466	85 466,18		85 466,18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)	80 613,83	69 779	69 779,33		69 779,33	0,00				
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	80 613,83	69 779	69 779,33		69 779,33	0,00				
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (netto) (arviomääräraha)	30 329,40	15 687	15 686,85		15 686,85	0,00				
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	30 329,40	15 687	15 686,85		15 686,85	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	29 251 993,49	29 046 353	27 299 126,66	1 732 024,69	29 031 151,35	15 201,54	1 881 683,11	22 692 339,29	20 960 314,60	1 732 024,69

Kansallisarkiston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä valtuudet.

KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2022-31.12.2022		1.1.2021-31.12.2021	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 428 045,10		1 154 200,45	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	657 739,56		619 688,45	
Muut toiminnan tuotot	<u>573 333,40</u>	2 659 118,06	<u>386 158,94</u>	2 160 047,84
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	607 810,82		918 739,09	
Henkilöstökulut	12 043 917,53		11 658 261,29	
Vuokrat	7 382 302,28		7 196 286,00	
Palvelujen ostot	3 365 102,45		3 948 808,45	
Muut kulut	363 727,65		370 412,78	
Poistot	<u>211 304,74</u>	<u>-23 974 165,47</u>	<u>226 171,25</u>	<u>-24 318 678,86</u>
JÄÄMÄ I		-21 315 047,41		-22 158 631,02
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	5 692,91		7 472,73	
Rahoituskulut	<u>-49,50</u>	5 643,41	<u>-1 477,55</u>	5 995,18
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>1 251,73</u>	<u>1 251,73</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
JÄÄMÄ II		-21 308 152,27		-22 152 635,84
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	<u>-5 633 000,00</u>	<u>-5 633 000,00</u>	<u>-5 632 999,92</u>	<u>-5 632 999,92</u>
JÄÄMÄ III		-26 941 152,27		-27 785 635,76
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	122 404,64		115 206,67	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-2 468 320,41</u>	<u>-2 345 915,77</u>	<u>-2 618 087,85</u>	<u>-2 502 881,18</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-29 287 068,04</u>		<u>-30 288 516,94</u>

KANSALLISARKISTON TASE

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISUUS				
Muu kansallisomaisuus	435 510,92	435 510,92	435 510,92	435 510,92
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		435 510,92		435 510,92
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	17 008,50	17 008,50	29 014,50	29 014,50
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	347 117,36		516 660,34	
Muut aineelliset hyödykkeet	2 176,23	349 293,59	2 176,23	518 836,57
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		366 302,09		547 851,07
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 277 692,04		798 252,58	
Siirtosaamiset	240 577,33		178 630,01	
Muut lyhytaikaiset saamiset	915,24	1 519 184,61	13 152,24	990 034,83
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	3 867,40		5 061,45	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	13,50		0,00	
Kirjanpitoyksikön menotilit	-218,50	3 662,40	-220,46	4 840,99
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		1 522 847,01		994 875,82
VASTAAVAA YHTEENSÄ		2 324 660,02		1 978 237,81

	31.12.2022		31.12.2021	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-479 648,35		-479 648,35	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 213 492,21		-1 014 945,37	
Pääoman siirrot	29 947 434,79		30 089 970,10	
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	-29 287 068,04	-1 032 773,81	-30 288 516,94	-1 693 140,56
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	64 046,92		43 368,11	
Ostovelat	770 278,50		967 715,92	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	202 839,43		213 667,56	
Edelleen tillettävät erät	253 491,06		281 555,67	
Siirtovelat	2 066 275,58		2 164 898,16	
Muut lyhytaikaiset velat	502,34	3 357 433,83	172,95	3 671 378,37
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 357 433,83		3 671 378,37
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		2 324 660,02		1 978 237,81

LIITETIEDOT

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen:

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi kirjeellään OKM/35/524/2021 5.2.2022 määrärahaa Suomea koskevien digitaalisten asiakirjakopioiden hankkimista Venäjältä ja entisen Neuvostoliiton alueen valtioista varten. Ukrainan sodan takia Opetus- ja kulttuuriministeriö teki 20.5.2022 päätöksen, jonka mukaan määrärahaa saa käyttää myös edellisenä vuosina hankittujen asiakirjojen digitointiin.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut vastuusitoumukset suomen rahaksi

Kirjanpitoyksiköllä ei ollut ulkomaan rahan määräisiä saamia tai velkoja vuoden vaihteessa.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämään sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Omaisuus on arvostettu tilinpäätöksen laadintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Suunnitelman mukaiset poistot on Kansallisarkistossa laskettu yhdenmukaisin periaattein, säännösten ja määräysten mukaisesti.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja menot sekä virheiden korjaukset.

Yhteiskunnalliselta arkistosäätiöltä perittiin 233,28 euroa sekä Porvarillisen Työn Arksiton Säätiöltä 5748,31 euroa takaisin vuonna 2021 likaa maksettua valtionavustusta.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa

Kirjanpitoyksiköllä ei ole ilmoitettavaa.

6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Varainhoitovuoden jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat tilinpäätöksen laatimiseen tai tilinpäätösten vertailtavuuteen.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2022 määrärahojen		Tilinpäätös 2022	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2022	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2022	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	481 800,00		333 665,17		400 000,00				445 572,77	
	Bruttotulot	1 800,00									
	Nettomenot	480 000,00	400 000	333 665,17	66 334,83	400 000,00	0,00	111 907,60	511 907,60	445 572,77	66 334,83
29.40.02. Kansallisarkiston toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	22 063 877,74		21 160 411,90		22 826 101,76				22 930 187,41	
	Bruttotulot	2 128 877,74		2 658 101,76		2 658 101,76				2 658 101,76	
	Nettomenot	19 935 000,00	20 168 000	18 502 310,14	1 665 689,86	20 168 000,00	0,00	1 769 775,51	21 937 775,51	20 272 085,65	1 665 689,86
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttomenot	30 329,40		15 686,85		15 686,85					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	30 329,40	15 687	15 686,85		15 686,85	0,00				

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2022	2021
Henkilöstökulut	10 055 588,08	9 714 310,81
Palkat ja palkkiot	10 010 119,21	9 642 009,23
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	45 468,87	72 301,58
Henkilösivukulut	1 988 329,45	1 943 950,48
Eläkekulut	1 820 383,88	1 734 024,44
Muut henkilösivukulut	167 945,57	209 926,04
Yhteensä	12 043 917,53	11 658 261,29
Johdon palkat ja palkkiot, josta	332 070,85	407 999,63
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	650,55	720,00
Johto	550,55	480,00
Muu henkilöstö	100,00	240,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 6.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 7.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Muut monivuotiset vastuut						
Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarvio- menot 2022	Määräraha- tarve 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha-tarve 2025	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	9 125 978,00	9 913 812,00	4 349,00	4 349,00	4 349,00	9 926 859,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

TUOTOT			
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	97 051,12		
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	214 287,71		
Tuotot yhteensä	311 338,83		
KOKONAISKUSTANNUKSET			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	52,44		
Henkilöstökustannukset	116 389,31		
Vuokrat	143 275,38		
Palvelujen ostot	3 088,33		
Muut erilliskustannukset	269,87		
Erilliskustannukset yhteensä	263 075,33		
Tukitoimintojen kustannukset	140 244,41		
Poistot	3 074,04		
Korot			
Muut yhteiskustannukset			
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	143 318,45		
Kokonaiskustannukset yhteensä	406 393,78		
TULOS	-95 054,95		
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
TULOS HINTATUEN JÄLKEEN	-95 054,95		
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki			
Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista:			
<p>Kilpailullisen toiminnan myyntituotoilla tarkoitetaan kilpailulain 30d §:ssä tarkoitettua kilpailullisesta toiminnasta saatavia maksullisen toiminnan tuottoja. Kilpailullisen toiminnan muut tuotot käsittävät kilpailulain 30d §:ssä tarkoitettua kilpailullisesta toiminnasta saatavia vuokra- ja käyttökorvaustuottoja, maksullisen toiminnan käyttöomaisuuden myynnistä saatuja tuottoja, viivästyskorjoja, yms. erii. Kansallisarkiston osalta kyseinen toiminta koskee viranomaisen vastuulla olevien aineistojen maksullista vastaanottoa ja siihen liittyviä erillispalveluja, joita ovat maksullinen aineiston esivalmistelu, maksullinen digitointi, maksullinen säilyttäminen, maksullinen tietopalvelu sekä maksullinen hävittäminen.</p> <p>Kilpailulliseen toimintaan ei sisällytetä valtion budjettitalouden sisäistä myyntiä (Valtiontalouden tarkastusviraston huhtikuussa 2021 antama Kilpailulain toimeenpano -laillisuustarkastuskertomus).</p> <p>Erilliskustannuksilla tarkoitetaan niitä kustannuksia, jotka ovat yksinomaan maksullisen/kilpailullisen toiminnan aiheuttamia. Kansallisarkistossa tiedot kerätään suoraan toiminnolle kirjattujen kirjanpivientien mukaisesti.</p> <p>Yhteiskustannukset koostuvat tukitoimintojen kustannuksista sekä poistoista ja koroista, jotka lasketaan sekä vaihto- että käyttöomaisuudelle. Vaihtomaisuuden korko lasketaan varastoon varainhoitovuoden aikana keskimäärin sidotulle pääomalle. Käyttöomaisuuden korko lasketaan käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sidotulle pääomalle. Korkoprosenttina käytetään Valtokonttorin vuosittain ilmoittamaa arvoa.</p> <p>Kilpailullisen toiminnan erilliskustannuksiin sisältyvät maksullisessa säilytyksessä olevien aineistojen arkistotilojen vuokrakustannukset, jotka saadaan arkistotiloja koskevista kokonaisvuokramenoista erottamalla niistä maksullisen säilyttämisen osuus. Osuuskertoimena käytetään maksullisessa säilytyksessä olevan aineiston hyllymetrimäärän osuutta kokonaishyllymetrimäärästä.</p>			

TOIMINTAKERTOMUSTA TÄYDENTÄVÄT LIITTEET

Toimintakertomuksen liite 1: Tulossmittarit ja niiden toteutuminen

Mittari	Toteuma 2020	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Tavoite 2022	Tavoitteen saavuttaminen 2022	Muutos 2021-2022
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus - Tulossopimuksen liite 1						
1.1: Digitoidun aineiston kokonaismäärä (milj. tiedostoa) [takautuva digitointi + massadigitointi, kertymä]	96,4	120,7	161,8	154,0	105 %	34 %
1.2: Massadigitoidun analogisen aineiston määrä (hm/a)	750,0	1 892,3	1 951,4	1 500,0	130 %	3 %
1.3: Takautuvan digitoinnin määrä (milj. tiedostoa/v.)	2,0	7,8	15,1	7,0	216 %	94 %
1.4: Takautuvan digitoinnin valmistusaste (%) [lasketaan digitoitujen hm suhteessa säilytettävään aineiston määrään]	3,9	3,9	4,0	3,6	111 %	3 %
1.5: Sähkösyntyisen viranomaisaineiston vastaanottomäärä (teratavua/a) (*kpl/v. vuodesta 2021)	0,6	11,0	13,0	35,0	37 %	18 %
1.6: Seulontapäätökset (kpl/a)	46	36	60	60	100 %	67 %
2.1: Digitaalisen aineiston verkkokäyttö (milj. käyntikertaa/a)* Vertailtavuus päättynyt 2020. Vuoden 2021 tieto Matomosta	1,9	1,2	1,4	2,2	N/A	14 %
2.2: Digitaalisen aineiston yksilöllisten käyttäjien määrä/a (Matomon laskenta, Digitaalarkiston kuukausittaisten kävijöiden vuosikeskiarvo)	35 142,0	38 805,0	N/A	38 500,0	N/A	N/A
2.3: Astian yksilöllisten kävijöiden määrä/a (Matomon laskenta, kuukausittaisten kävijöiden keskiarvo) Vertailtavuus päättynyt 2022	8 264,0	8 035,0	21 585,0	12 000,0	N/A	N/A
2.4: Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöistä (%)	71,9	78,0	79,7	75,0	106 %	2 %
2.5a: Tekstittynyt käsinkirjoitetun aineiston määrä (tiedostoa/a), HTR-tunnistettu määrä	531 310	855 021	1 550 000	1 000 000	155 %	81 %
2.5b: Luotettavuuden mittaus sidosryhmätutkimuksella [T-Median ind. min-max 1-5, valtion ka v. 2019 3,28]	toteutetaan vain parittomina vuosina	3,6	N/A	Ei tavoitetta	N/A	N/A
3.1: Analogisten aineistojen kokonaismäärä (hkm)	222,0	237,0	239,2	222,9	107 %	1 %
3.2: Analogisten aineistojen kartunta, viranomaisaineistot (hkm/a)	4,0	5,0	1,6	0,5	320 %	-68 %
3.3: Yksityisarkistojen kartunta (vuoteen 2021 hm/a; vuodesta 2022 siirtoja kpl/a)	56,8	149,7	10,0	10,0	N/A	N/A
Tuloksellisuus - Tulossopimuksen liite 2						
1.1: Tutkijajäseniin toimitetut asiakirjajaksikot	42 770	43 628	47 748	64 000	75 %	9 %
1.2: Käsitellyt tietopyynnöt (todistukset, jäljenteet, sukuselvitykset tms. kpl)	27 599	33 774	28 656	26 000	110 %	-15 %
2.1: Julkisoikeudellisten tietopyyntöjen toimitusaikavoitteen toteuma (%)	98,4	98,0	98,7	98,0	101 %	1 %
2.2: Verkkopalveluiden asiakastytyväisyys (1 -5)	3,7	N/A	N/A	> 3,5	N/A	N/A
2.3: Seulontapäätösten toimitusaikavoitteen (6kk) toteuma (%)	41	70	85	80	106 %	21 %
3.1: Verkkokäyttö /kokonais-HTV** Vertailtavuus päättynyt 2020 sekä 2022. Vuoden 2021 tieto Matomosta	9 104,0	8 163,1	8 263,7	9 500,0	N/A	N/A
4.1: Toimitetut arkistojaksikot (kpl) ja toimitetut tietopyynnöt (kpl)/tietopalvelun HTV	2 490,0	2 509,8	3 605,7	3 200,0	113 %	44 %
5.1: Digitoitujen aineistojen määrä (hm)/toiminnon HTV	82,0	126,8	100,2	85,0	118 %	-21 %
5.2: Julkisoikeudelliset tietopyynnöt ja todistukset (eur/suorite)	36,3	33,0	30,6	85,0	36 %	-7 %
Voimavarojen hallinta / konsernitavoitteet - Tulossopimuksen liite 3						
Henkilötyövuodet (htv)	205	225	230	225	102 %	2 %
Työtyytyväisyysindeksi (VM baro) ***	3,5	3,6	N/A	> =3,7	N/A	N/A
Sairauspoissaolot (pv/htv)****	8,7	7,7**	12,7	<8	159 %	65 %
Koulutuspäivät (tpv/htv)	0,1	0,81	1,93	2,50	77 %	138 %
Johtaminen (VM-baro johtajuus-indeksi) ***	3,4	3,5	N/A	> =3,6	N/A	N/A
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro) ***	3,4	4,2	N/A	3,6	N/A	N/A
Työnantajakuva ja arvot (VMBaro) ***	3,7	3,8	N/A	3,7	N/A	N/A
Tilat (tilatehokkuus m2/hlö) tsto m2/kokonais-HTV) *****	28,2	25,5	25,3	27,0	94 %	-1 %
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	92	93	98,00	95,0	103 %	5 %
Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmat (onko laadittu)	laadittu	laadittu	ei päivitetty	N/A	N/A	N/A
Henkilöstön kokemus tasa-arvon edistymisestä (VM baro) ***	4,1	4,2	N/A	4,2	N/A	N/A
Henkilöstön kokemus yhdenvertaisuuden edistymisestä (VM baro) ***	3,7	4,0	N/A	3,8	N/A	N/A
Kestävän kehityksen sitoumus/suunnitelma (laaditaan joka toinen vuosi)	laadittu	laadittu	ei päivitetty	päivitetty		
Kotimaanmatkapäivät korvataan digitaalisesti. Mittarina maksettujen koko- ja osamatkapäivärahojen lukumäärä]	261	306	399	1000	40 %	30 %

*Matomo-tilastointi on muuttunut. Vuodelle 2021 ei ole saatavissa suoraan vertailukelpoista tilastolukua. Vuoden 2021 luku on laskettu AW-Stats järjestelmän luvun avulla käyttäen kertoimena Matomon ja AW-Statsin vuosien 2017-2019 päällekkäisuurannan mukaista suhdelukua, jonka mukaan AW-Statsin luku on ollut keskimäärin 66,67% Matomon luvusta.

** Verkkokäyntien laskentatapa muuttunut vuodesta 2022, joten vertailukelpoisuus edellisiin vuosiin päättynyt.

*** VM Baro mittaus ei tehty vuonna 2022.

**** Korjattu vuoden 2021 luku, joka oli ilmoitettu muodossa tpv/htv.

***** Korjattu vuoden 2020 ja 2021 luvut HTH:n tilatehokkuuslukuja vastaavaksi.

Tavoitteen saavuttamisen värikoodien selitykset: vihreä 100-98%, keltainen 97-75% ja punainen alle 75%.

Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut

	2020	2021	2022	2022 suurin	2022 pienin
Myönnetty valtionapu €	5 704 000	5 633 000	5 633 000	1 717 100	110 500
Arkistotoimen kokonaiskustannukset (talousarvio) €	9 193 246	9 331 239	9 389 419	2 411 507	194 730
Valtionavun osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	62,04	60,37	59,99	78,39	27,30
Henkilöstömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	50,38	50,50	51,81	66,02	38,84
Kiinteistömenojen osuus % kokonaiskustannuksista (talousarvio)	22,35	21,71	21,68	53,19	2,49
HENKILÖTYÖVUODET TEHTÄVITTÄIN	2020	2021	2022	2022 suurin	2022 pienin
Henkilötyövuodet yhteensä	93,79	88,34	90,16	22,95	2,00
Hankintaan käytetyt HTV:t	1,61	1,64	1,92	0,68	0,02
Kuvailu ja järjestäminen käytetyt HTV:t	21,09	18,14	17,80	3,27	0,18
Tutkijasalitoimintaan käytetyt HTV:t	4,96	5,13	5,67	1,41	0,02
ARKISTOAINEISTON MÄÄRÄ	2020	2021	2022	2022 suurin	2022 pienin
Arkistoaineisto (hm)	62 523,7	63 456,1	64 979,51	35 243,59	311,00
Vastaanotettu aineisto (hm)	1 424,0	429,13	1 849,82	1 054,71	12,47
Järjestetty aineisto (hm)	1 225,9	1 181,53	1 033,71	509,15	10,00
Järjestämätön aineisto (arvio; hm)	7 461	7 347	7 647	2 819,49	8,00
Sähköiset aineistot (TB)	200,4	216,96	225,12	70,90	0,22
AINEISTOJEN KÄYTTÖ	2020	2021	2022	2022 suurin	2022 pienin
Tutkijakäynnit	4 153	3 388	4 474	1 192	35
Tutkijasaliin toimitetut arkistoyksiköt (paperiset ja mikrofilmit)	18 743	15 221	19 887	6 853	103
Tiedonhaut (s-posti, kirje tai puhelin)	9 166	10 187	7 973	3 409	34
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS	2020	2021	2022	2022 suurin	2022 pienin
Toiminallinen tehokkuus: Arkistoaineisto hm / kokonais-htv	666,64	718,32	720,71	3 203,96	133,46

ALLEKIRJOITUKSET

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa Valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Kansallisarkiston tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2022 on hyväksytty.

Helsingissä 28.2.2023

Pääjohtaja

Päivi Happonen

Hallintojohtaja

Immo Aakkula